

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 5, 1983

Nr. 197

Aušra Nr. 34(74)

Keturiasdešimt metų

(Tęsinys)
Po 1905 m. steigėsi privatinės lietuvių mokyklos ir už Lietuvos ribų, ten leidimas joms steigti buvo lengviau duodamas, negu Lietuvoje. Pvz., 1913 m. Rygoje „Žvaigždės“ draugija išlaikė 5 lietuvių pradžios mokyklas su 509 mokiniais. Petrapilyje veikė 4 pradžios mokyklos, Liepojoje — 1, Odesoje — 1, Tomске — 1.

Veiverių mokytojų seminariją 1868-1918 m. baigė 1025 auklėtiniai, iš jų daugiau kaip 80% lietuvių (1, p. 178). Lietuvių kalba čia buvo dėstoma tik kaip dalykas. Į Panevėžio mokytojų seminariją, įsteigtą 1872 m., tik po 1905 m. pradėjo priiminėti lietuvių. Patekė lietuvių nedaug, nes jie turėjo gauti švietimo ministerijos leidimą laikyti egzaminus. Nuo 1906 m. per 9 metus ją baigė tik 12 lietuvių. Į Vilniaus mokytojų institutą irgi tik po 1906 m. pradėjo priiminėti lietuvių katalikus.

Aukštesnysis mokslas. 1893 m. Kauno gubernijoje tebuvo 4 gimnazijos (Kauno berniukų ir mergaičių, Šiaulių berniukų ir Panevėžio realinė mokykla). Tuo metu Kauno gubernijos gimnazijose buvo labai mažas lietuvių skaičius: iš 1108 mokinių tik apie 220 lietuvių. Kadangi Lietuvoje valstiečiams lietuviams stoti į gimnazijas buvo daroma visokių kliūčių, todėl lietuviams siekdamo mokslo Mintaujos, Liepojos, Daugpilio ir Rygos gimnazijose ir Palangos progimnazijoje (Palanga buvo Kuršo gubernijoje). Geresnė padėtis buvo Suvalkijoje, kur veikė Marijampolės ir Suvalkų gimnazijos, ir jose kaip

dalykas buvo dėstomas lietuvių kalba (neprivalomas kursas).

Prieš I pasaulinį karą 1913-1914 m. Lietuvoje jau veikė iš viso 26 gimnazijos: 10 valdžios ir 16 privatinės. Viso veikė 30 gimnazijų, progimnazijų bei realinių mokyklų (su sustiprintu matematikos — gamtos mokslų mokymu). Per trumpą laiką (1905-1915) Lietuvos visuomenė savo jėgomis įsteigė beveik du trečdalius aukštesniųjų mokyklų, kuriose daug didesnis lietuvių mokinių skaičius galėjo siekti mokslo.

Moralinė atmosfera mokyklose caro laikais nebuvo sugedusi. Rašytojas kun. M. Vaitkus savo atsiminimuose rašo, kad jaunimas eidavo mokslus „paprastai mažame ar bent nedideliame mieste, kurie dar nebuvo stipriai paliesti sugedimo. Disciplina mokyklose buvo griežta; mokiniai turėdavo gyventi padoriuose butuose, mokyklos stropiai prižiūrimuose. Netinkamų vaidinimų nebuvo, kadangi nei teatrų, nei kinų, nei televizijos nebūta. Nepadorių paveikslų niekas neplatino. Knogos būdavo rūpestingai atrenkamos: iš šalies irgi beveik niekas nekisdavo mokiniams nepadorių knygų (...). Ir visa tų laikų mūsų provincijos atmosfera buvo gana padori. Į mergaites jaunimas žiūrėjo pagarbiai, korektiškai, riteriškai“ (M. Vaitkus, „Mistiniame sode“, JAV, 1957, p. 156).

M. Vaitkus gal kiek ir perdėtai gražiai nušviečia anų laikų mokyklų gyvenimą, bet palyginkime su tuo, kas dabar dedasi Lietuvos mokyklose... (Pabaiga)

Egipto prezidentas Hosni Mubarak, atvykęs į Jungtinių Tautų Generalinę Asamblėją New Yorke, aplankė Washingtoną ir Baltuosiuose Rūmuose susitiko su prezidentu Reaganu. Buvo aptarti Libano taikos reikalai ir padėtis Viduriniuosiuose Rytuose.

Sacharovo žmona skundžia autorių

Maskva. — „The New York Times“ korespondentas Maskvoje Serge Schemann rašo, jog fiziko, žinomo disidentu, Andrejaus Sacharovo žmona Yelena Bonner, pati nemenukusi disidentė, kreipėsi į Rusijos respublikos teisiamą skųsdama sovietų istoriką Nikolajų Jakovlevą. Jis išspausdino straipsnį žurnale „Smena“. Straipsnyje autorius šmeižia Sacharovo šeimą, ypač žmoną Yeleną. Ji skundžiasi, kad jai nuplėšiamas garbė, pažeistas jos orumas.

Straipsnis pasirodė liepos mėnesį. Jame autorius rašo, kad žmona kalta dėl Sacharovo pasikėitimo, jo nuopolių. Jauna būdama Bonner buvo nusmukusi moteris, kuri į savo tinklą pasigavo Sacharovą, rašo Jakovlevas. Ji panaudojo Sacharovą savo pačios iškilimams ir materialiniams tikslams. Ji pasigrobė fiziko pinigų, užėmė jo butą, išvarė Sacharovo vaikus. Žmona Yelena privertusi Sacharovą daryti tai, ką ji nori, o progai pasitaikius, ji mušdavusi Sacharovą.

Yelena Bonner pasakė korespondentui, kad šie teigimai yra fabrikuojami. Sacharovas Maskvoje apsigyveno jos bute, o ne ji Sacharovą bute. Savo pajamas iš darbo Mokslių Akademijoje ar fizikos institute, kur buvo padėti pagrindiniai sovietų vandenilio bombai, Sacharovas padovanojo sovietų Raudonajam Kryžiui ir Vėžio institutui.

Straipsnio autorius Jakovlevas yra parašęs knygą: „Centrinė Zvalgybos Valdžia (CIA) prieš Sovietų Sąjungą“. Šioje knygoje irgi yra prieš Sacharovą nukreiptų straipsnių. Kai Jakovlevas aplankė Sacharovus Gorkio mieste, dar prieš šmeižtų pasirodymą „Smena“ žurnale, Sacharovas reikalavo, kad autorius atsiprašytų už skelbtus šmeižtus. Jakovlevas atsakė, žmonos žinomis: „Gali mane skusti teisme“. Tuomet Sacharovas kirtęs jam į veidą.

Pagal kriminalinį kodeksą, rašinio autorius teisme turi įrodyti, kad jis rašo teisybę. Įstatymas verčia autorių atšaukti straipsnius, paskelbtus spaudoje, atsiprašyti tų, kurių garbė nukentėjo.

Maskvos disidentų nuomone, Maskvos teisiamai šios bylos nesvarstys ir istoriko nebus. Paskutiniu metu Sacharovo žmona skundėsi, kad Sacharovas gauna tūkstančius laiškų „iš liaudies“. Laiškuose jam grasinama, jis kolonijamas bjauriausiais žodžiais už tėvynės išdavimą, už savo pareikšimus ir bendravimą su sovietų priešais. Manoma, kad Jakovlevo knyga ir straipsniai yra iš anksto kompartijos vadų aprobuoti ir autoriui negresia jokios bylos.

Ginčai Senate dėl Kingo dienos

Washingtonas. — Amerikiečiai greit turės dar vieną valstybinę šventę — dr. Martin Luther King gimimo dieną. Atstovų Rūmai jau patvirtino įstatymą, kuris kiekvieno sausio mėnesio trečiąjį pirmadienį skelbia apmokamą nedarbo dieną. Kingo gimtadienis yra sausio 15.

Senatorius Jesse Helms, respublikonas iš Šiaurinės Karolinos, priešinas šiai šventei. Jis pareiškė Senate, kad Kingas nevertas tokios garbės, nes jis siekė skaldyti Ameriką, jos nemėgo ir palaikė ryšius su komunistais. Į sen. Helms žodžius pikta atsiliepė sen. Kennedy, sakdamas, kad tokie nepagrįsti kaltinimai siekia grąžinti Ameriką į rasizmą.

Liūtyz Arizonoje

Tuscon. — Arizonos valstija pasižymi sausu oru, sausromis. Didelį samųs sukėlė smarkios liūtyz, kurios sukėlė pietryčių apskrityse nuostolingus potvynius. Vanduo nunešė du greitkelio tiltus, vandenį žuvo 11 žmonių. Laukiama daugiau lietaus. Valstijos atstovai Kongrese pareiškė prezidento paskelbti valstiją katastrofos sritimi.

Užpėms išsiliejęs iš krantų, apsemta daug pastatų, apie 5,000 žmonių turėjo palikti namus. Nuostoliai siekia milijonus dolerių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Baltieji Rūmai paskelbė, kad prezidentas Reaganas negalės lapkričio mėnesio pradžioje aplankyti Filipinų. Kartu atidedamos prezidento kelionės į Tailandiją ir Indoneziją. Prezidentas tačiau vyks į Japoniją ir Pietinę Korėją. Planai pakeisti, nes tuo metu prezidentas turės daug darbo Washingtone, kur Kongresas dar nebus užbaigęs savo sesijos, kuri turėtų baigtis spalio 28 d.

— Libane buvo sulaužytos karo paliaubos, kai šijų musulmonų milicija apšaudė Libano kariuomenės pozicijas. Keli sviediniai nukrito į JAV marinių linijas. Buvo paskelbtas marinių aukščiausio laipsnio parengties stovis.

— Izraelio spauda nepatenkinta naujai išrinktu JT Generalinės Asamblėjos prezidentu, Panamos diplomatu Jorge Illueca. Savo kalboje jis ragino pasaulį įsteigti Palestinos valstybę, kuriai vadovautų PLO atstovai. Kol palestiniečiai neturės nepriklausomos, laisvos valstybės, tol Viduriniuose Rytuose nebus taikos, pasakė Illueca.

— Filipinuose kariuomenės dalinį iš pasalų puolė komunistų „liaudies armija“. Žuvo 39 kareiviai ir 7 civiliai.

— Afganistano radijas paskelbė, kad susirėmė su „banditais“ žuvo anglas šnipas, dirbęs JAV žvalgybai.

— Libano druzų vadas Jumblatt paskelbė, kad druzų apgyventose vietovėse steigiamą „liaudies administraciją“.

— Naujasis Etiopijos ambasadorius Jungtinėse Tautose Kassa Kebede puikiai kalba hebrajiškai, nes jis mokslus baigė Jeruzalės universitete. Anksčiau jis buvo Etiopijos darbo ministeris.

— Izraelio premjeras Shamir baigė pokalbį su opozicijos partijos vadais. Nebus jokios „tautinės vienybės“ vyriausybės, o ją sudarys tik Likudo koalicijos nariai.

— Filipinų Aukščiausiojo Teismo pirmininkas pasitraukė iš komisijos, kuriai pavesta aiškinti opozicijos vado mirties aplinkybes.

— Tautinės Kinijos užsienio reikalų ministeris pareiškė vilį, kad prezidento Reagano planuojama kelionė į komunistinę Kiniją nepakenks geriams Amerikos ryšiams su Taivanu.

— Tūkstantčiai japonų demonstravo Sasebo mieste, protestuodami prieš JAV karo laivą, lėktuvnešio „Carl Vinson“ vizitą.

— Kinija paskelbė, kad Tibete įvykdytos mirties bausmės, kurias stebėjo tūkstantinė minia. Tai buvo kriminaliniai nusikaltėliai. Tibeto išeiviai Indijoje skelbia, kad nužudyti šeši Tibeto laisvės kovotojai, politiniai kaliniai.

— Nedidelis italų prekių laivas „Gabriele“ nuskendo susidūręs Viduržemio jūroje su sovietų laivu. Italų laivo kapitonas ir du įgulio nariai žuvo.

— Britanijos socialdemokratų partijos suvažiavimas atmetė sumanymą sujungti partiją su liberalų partija. Bus bendradarbiaujama ir be susijungimo. Socialdemokratų suvažiavime dalyvavo apie 1,000 skyrių atstovų.

Teisėjo sprendimas J. Kungio byloje

Newarkas. — Rugsėjo 28 d. JAV federalinis teisėjas Dickinson R. Debevoise paskelbė 100 puslapių sprendimą Office of Special Investigations vėstoje byloje United States of America vs. Juozas Kungys. Sprendimas buvo: atmeti kaltinimus.

Savo sprendime teisėjas Debevoise išsamiai ir detalai apibūdino OSI įstaigos neatsakingą kolaboravimą su totalitarine sovietų sistema. Stambesnis sprendimo dalis lietuvių širdims.

Dėmesys buvo atkreiptas į emigrantų, pasitraukusių nuo sovietinio režimo, depozicijas ir liudijimus, tarp jų: Imants Lešinskas, Melbourne Hartman, Tonu Parming, Zigmas Butkus, Frederick Neznansky. Jų paliudijimai lietuvių KGB

įsivėlimą ir politinių bylų svarbą bei jų vedimą Sovietų Sąjungoje.

Teisėjas priėmė gynybos teigimą ir įrodymus, kad KGB yra svarbiausia agentūra šių politinių bylų vedime. Jis teigė, kad bylos vedimas yra jungtinė OSI-Sovietų pastanga. Sovietai jokių būdu nėra neutralūs stebėtojai.

Sustota prie kun. K. Pugevičiaus liudijimo apie patį prokurorą Jurgį Bakučionį, „kuris minimas Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikose kaip agresyvus prokuroras žmonių, apkaltintų nusikaltimais, kurie liečia religijos praktikavimą ar kurie rodo lojalumą Lietuvos tautiniam interesam“.

„Kitas faktorius, kuris parodė sovietų įsivėlimą ir depozicijų orkestraciją, tai buvo panaudojimas Intouristo paripintų vertėjų“. Čia remtasi Daivos Kezlenės liudijimu.

Lietuvos ir lietuvių rezistencija buvo pristatyta Vytauto Vaitiekūno. Teisėjas jo liudijimui davė 100% patikėtinumą. „Valdžia pasirinko kolaboruoti šios bylos vedime su Sovietų Sąjunga, totalitarine valstybe...“

„Pažįstant sovietinės teisės sistemos būdą, valdžia buvo įpareigota dėti visas pastangas užtikrinti, kad parodymai, kurie buvo išgauti per sovietų valdžią, nebūtų sutepti žinoma sovietų praktika gauti norimus rezultatus specifinėje byloje, kad nuo tų rezultatų tiesa ir nukentėtų“.

„Jeigu valdžia skyrė deputatų totalitarinę sistemą jai surinkti medžiagą, kuri bus pavartota JAV-ių teisme, valdžia turėjo imtis reikiamų žygių užtikrinti, kad medžiaga nebuvo išgauta prievarta arba kitaip sutepta neteisėtu spaudimu“.

„Valdžia nėra išpildiusi savo atsakomybės šiuo atžvilgiu šioje byloje“.

Išvadoje pabrėžiama: 1. Sovietų Sąjunga turėjo stiprius valdžios interesus įrodyti apkaltinto kaltumą. 2. Sovietų teisėnė sistema yra praeityje išskraipiusi subfarkavusi medžiagą šitokio pobūdžio bylose, kurios liečia stiprų valdžios interesą. 3. Sovietų depozicijos buvo problematiškos. 4. Amerikos valdžiai nepavyko išgauti ir sovietų valdžia atsisakė arba jai nepavyko perduoti ankstyvesnius protokolus, kurie būtų buvę naudingi“.

„Kryžminė gynybos apklausa buvo ribota prokuroro. Gynybos advokatas turėjo vieną oponentą šalia savęs prie stalo (OSI), o ir kita gale stalo (sovietų)“. Gynybą vedė adv. Ivars Berzins kartu su vietiniu advokatu Donald R. Williamson.

Sprendimas: už apkaltintą! „Americans for Due Process“ Informacija

KALENDORIUS

Spalio 5 d.: Placidus, Kari-tina, Palemonas, Gilda.
Spalio 6 d.: Brunonas, Fide-lia, Buivydais, Guoda.

Saulė teka 6:50, leidžiasi 6:28.

ORAS

Debesuota, su pragiedru-liais, temperatūra dieną 70 l., naktį 55 l.

Naujas Britanijos darbiečių vadas

Brighton. — Britanijos darbo partijos suvažiavimas sekmadienį išrinko naują vadovą. Partijos vadu išrinktas Neil Kinnock, 41 metų amžiaus politikas, neturėjęs jokios valdžios vietos, Valijos angliakasio sūnus. Jis pakeis per daug į kairę nukrypusį darbiečių vadą Michael Foot, 70 m. Komentatoriai laiko naująjį vadą nuosaikiu vidurio keliu politikui. Jo pavaduotoju išrinktas dešinio sparno darbietis Roy Hattersley. Sakoma, kad tų dviejų vadų rankose britų darbo partija atgaus turėtąs pozicijas.

Kaip žinoma, paskutiniuose parlamento rinkimuose darbiečiai, pasirinkę radikalią kairiojo sparno programą, gėdingai rinkimus pralaimėjo. Naujasis partijos vadas kaltino buvusią vadovybę, kad ji daugiau paisė dogmų, nežiūrėdama, ką galvoja partijos nariai. Jis žadėjo keisti programą, eiti pragmatiskiu vidurio keliu, laikytis socialdemokratijos principų. Jis pranašavo, kad darbo partija, vadovaujama jo ir Hattersley, žygiuos į laimėjimą būsimuose už 6 metų rinkimuose. Niekad partija nematys tokio naikinančio pralaimėjimo, kurį turėjo birželio mėn., pasakė Kinnock.

Darbo partijos suvažiavimas pripažino, kad partijai daug pakenkė nauja socialdemokratų partija, kuri susi-

darė iš darbo partijos veikėjų, nepatenkintų kairia Footo nustatyta linija. Šis centro partija paviliojo daug darbiečių. Naujieji partijos vadai paskelbė, kad jie nereikalaus pasitraukti iš Europos Rinkos. Bus skiriama daugiau dėmesio pačios partijos vidaus organizacijai. Reikės rasti naują harmonijos kelią su darbininkų unijomis, kurių daugelis išsiganč daugiau nuslydimas į radikalia kaire. Naujieji vadai pripažino, kad sunku bus sugrįžti į nuosaikų vidurio kelią, nes centras yra užimtas naujos liberalų ir socialdemokratų santarvės.

— Albanijos radijas paskelbė diktatoriaus Enver Hoxha kalbą. Jis šventė savo 75 m. gimtadienį. Kalboje jis kritikavo Sovietų Sąjungą ir Ameriką dėl ginklų lenktynių, kaltino Jugoslaviją, kad ji nusisuko nuo komunizmo ir emė statyti kapitalizmą.

— Pietų Korėjos Masan viešbuty kilo gaisras. Žuvo 8, sužeisti 32 žmonės.

— Britanijos karinė vadovybė pasiuntė į Falklandų salas ir 20 moterų karių, kurios dirbs administracinį darbą. Moterų dalinini vadovauja kapitonė Di Forest, 29 metų. Savanorės yra tarp 19 ir 27 metų amžiaus. Kai kurios džiaugiasi, kad salose jau yra 4,500 vyrų karių.

SKAUTYBĖS Klaidos

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KU RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W 65th St., Chicago, IL 60629

SESEI JŪRATEI NAMO IŠEJUS

A. ps. Jūratė Jakaitienė

II-jų Pasaulio Lietuvių dienų įsibėgėjime Chicago skautiją sukrėtė žinia, kad birželio 25 d. ligoninėje Wisconsin mirė ps. Jūratė Jakaitienė. Mirė netikėtai, kraujui smegenyse staiga išsiliejus.

Birželio 27-tos pavakary Petrus Marquette šermėnė Chicagoje netalpinio visų atvykusių atsisveikinti ir paskutinę pagarbą pareikšti asmenybei, kuriai gerbė ir mylėjo kiekvienas gyvenimo kelyje su ja susitikęs. Trumpą oficialų skautišką atsisveikinimą savo narei organizavo „Aušros Vartų“ skautių tunto L.K. Gražinos būrelis sesės. Atsisveikinimą pravedė ir būrelio vardu su Jūra atsisveikino v.s. Irena Šerelienė. Kiti kalbėjo: jai — LS Sesių vyriausiojo skautininkė v.s. fil. Danutė Eidukienė, „Nerijos“ jūrų skautių tunto atstovė g.v.v. Alvydė Eitutytė, Lemonto Maironio lit. mokyklos vardu — mok. Nida Misiulytė, LB Chicago apygardos pirm. Kazys Laukaitis, LB Brighton Parko apylinkės atstovė ir ilgametis skautiškųjų vienetų kapelionas s. kun. Algimantas Kezys. Pro karstą praeidamas Kun. Gražinos būrelis sesės, Jūratę paskutinę kelionę išleisdamos, atsisveikino simboliškai jai įteikdamas po raudoną rožę žiedą, kurį įmerkė šalia karsto stovėjusio vazono, o laidojant, sudėdamos tas rožes ant duobės nuleisto karsto. Atsisveikinimas šermėnėje buvo baigtas Chicago skautijai pusrasti apsupus karstą ir supintomis rankomis giedant tradicinę „Ateina naktis“. Giedant skausmas gnaibė širdis, nevaržomai bryrėjo ašaros, lūžo balsai...

Birželio 28 d., po gedulingų šv. Misių šv. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos bažnyčioje, daugelio draugų ir artimųjų paskutinėje kelionėje palydėta, Jūra Amžina stovyklą rado šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Su didele širdgėla atsisveikinę Jūrą vėl grįžome į tuo metu Chicagoje karšligiškai besisukantį II-jų PL Dienų įvykių ratą, į kurį visi daugiau-mažiau buvome įsukti. Įvykiai įvyosi vieni kitus — Pasaulio Lietuvių Seimas, Opera, koncertai, parodos, įvairių organizacijų susibūrimai, Sporto žaidynės, Dainų šventė, Jaunimo kongresas ir stovykla, juos sekančios Jubiliejinių metų skautų stovyklos. Dirbom, lėkėm, skubėjome didžiosios įvykių srovės nesami su skausmu minėdami Jūrą, irgi planavusią būti tu įvykių dalininke; deja, Aukščiausias Vadovas pasikvietė ją pačioje įvykių pradžioje, tą dieną, kai Marquette Parke

vyko didžioji mugė, sutraukusi tūkstantines lietuvių minias iš viso laisvojo pasaulio.

Nė nepajutome, kaip visi didieji įvykiai nueidami istorijon su savimi nusinešė ir kaitriasias vasaros dienas. Rugsėjui atėjus, vėl pradėjome naujus mokslo ir organizacinės veiklos metus. Pradėjome planuoti naujus veiklos įvykius, burti asmenis jų vykdymui. Besidairydami pajėgių darbininkų, staiga pajutome didžiulę spragą — praktiškai pajutome Jūros nebuvimą; ir vėl atsinaujino jos netekimo skausmas. Pasigedamos suvokėm ir jos kilniadvasiškumą, išvydom jos didingumą būdo tiesume ir kukliam paprastume. Ypač pasigedome jos organizacinėje veikloje, nes ji buvo viena tų retų asmenybių nemokančių ištarti žodžio „Ne!“ Ji neskirstė darbų į kilnius ir „prastus“. Kviečiama niekada neatsisakydavo padėti, padirbėti, o dažnai ir pati pasiūlydavo įvairiems darbams ir pareigoms. Aukščiausiojo iš prigimties apdovanota įvairiais talentais, ji jų neužkasė, bet juos naudojo Chicago lietuviškojo gyvenimo praturtinimui.

Augindama trijų vaikų šeimą, Jūratė uoliai talkino mokyklų ir jaunimo organizacijų darbuose. Nesipuikindama dirbo įvairiuose renginiuose, talkindama tėvų komitetams, organizacijų valdyboms. Buvo gera organizatorė ir administratorė. Buvo nepamainoma ir savo vyro Modesto talkininkė jam esant „Lituanicos“ tunto tūntininku, LB Chicago apygardos pirmininku ir kituose įsipareigojimuose. Daug jėgų ir nuostabių darbų skyrė „Aušros Vartų“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tuntams, kuriems pati ir kiti jos šeimos nariai priklausė. Darbų ji nesirinkdavo, bet kur prireikus, jungdavosi talkon. Prireikus skautų stovyklose šeiminių — Jūratę jau matydavome vikriai virtuvėje su šypsena išalkusius skautukus pasitinkant, o neardesnius vis paraginant valgyti, kartoti, bei guodžiant namų pasiilgusius. Trūkstant vadovų — Jūra įsipareigojo ir šiam atsakingam darbui. Sugebėjo ji ir lietuistinę jėgą mokykloje mokytojai ir direktorės pareigas Lemonto Maironio lit. mokykloje sumaniai atlikti. Na, o kiek meniškų rankdarbių Kaziuko mugėms sukūrė, kiek linksmų dainų parašė, kiek pasirodymų paruošė ar talentingai vaidmenis atliko — niekas nešakia.

Mėgo ji dainą, muziką, šokį, mylėjo žmones ir patį gyvenimą. Šypsena, net ir rūpesčiui slegiant, nenusilindavo nuo jos lūpų, todėl daugeliui atrodė, kad ji jų neturi, nes savais nesiskusdamas, visuomet kantriai kitų rūpesčių išklausydavo, reikale guodė, ramino, įvairiai stengėsi padėti. Todėl dabar, pradėjusios naujos veiklos metus vis labiau jaučiam jos nebuvimo atvertą spragą mūsų veikloje, pasigendame talkininkės, draugės ir sesės. O ką bekalbėti apie sukrėtimą išgyvenančią šeimą — vyrą s. Modestą, dukrą g.v.v. Viliją, sūnų Viktorą ir Paulių ir kitus artimuosius ir gimines. Jų skausmą jokiais užuojautų žo-

Žygiuoja Toronto „Šatrijos“ tuntas

Nuotr. Teresės Gaidelytės

EGLAIČIŲ TAKELIU JAU NEBEGRĮŠI

*Dievo rankoj ir žemė, ir saulė,
Ir šešėlius suglaudys naktis,
Dievo rankoj ir giesmės pasaulio,
Ir pražydės aušra ilgesys.* —
Ir. B. K.

Išgyvename staigų ir skaudų praradimą. Juo vis dar netikime, guodžiamės vieni kitais ir vis lyg viliamės: tai netiesia!

Dar taip neseniai, vienoje iš mūsų paskutinių sueigų, Jūratę perskaitė mums domų įrašą, rastą vieno seno namo prieangyje: „Ko verta šypsena?“

Šypsena nieko nekainuoja, Bet labai daug reiškia: Ji praturtina tuos, kuriems ji skirta.

Ir nenusikraudžia to, kuris ją dovanoja.

Šypsena trunka tik akimirką.

But lieka atminty visam gyvenimui.

Šypsena — poilsis pavargusiems, Šviesos spindulys prislėgtam.

Ir geriausias vaistas rūpesčiais surinktam.

Šypsenos negalima nei nusipirkti, nei pasiskolinti, Išmesti, ar pavogti: Ji gaunama dovanai.

Ir jei matai, kad kitas nelinkęs nusišypsoti, — Dovanok jam savo šypseną, Nes tik tas jos neturi, Kurio sieloje visada niūru.

Šiandien, atrodo, lyg tas įrašas turėtų būti Jakaičių jaukių namų prieangyje, į kuriuos, deja, Jūratė eglaičių takeliu jau nebegrįš.

Praėjo ji žemės keliais kaip ta šypsena: maloni, visus užjaunanti, visiems padedanti, tvirta, pareigingą, kūrybingą ir mylintį. Kaip šypsena Jūratę ir prisiminime, nors tuščia liko būrelis jos kėdė ir prie laužų — vienišas kelmelis, ant kurio ji mėgdavo sėdėti.

Truks mums, Jūratė, Tavo mintių, Tavo rankų, Tavo šilumos ir Tavo balso mūsų dainose...

Tenušluosto Aukščiausias dygas skausmo ašaras Tavo motulei, vyrai Modestui, Jūs gražiam atžalynui: Vilijai, Viktorui ir Pauliui, broliui Algii ir brolienei Laimai, broliui Lietuvoje ir visiems artimiesiems, o Tau, brangi Jūra, tebūnie vis diena ir diena, su žvaigždėmis ir saule, žiedų diena!

Kunigaikštienės Gražinos būrelis sesės ir jų šeimos reikšmę giliai užuojautą, liūdi ir meldžiasi kartu.

Ir. B. K. Šerelienė

džiais nei paguosti, nei suraminti negalim, tik liūdesiu dalintis, maldoje prisiminti. Prisimenam ir liūdimė Taves, Jūratė, pačiame gyvenimo vasaros žydėjime Mirties angelui „Ne!“ pasakyt negalėjusios. Išėkis ramybėje.

IR. REGIENĖ

SKAUTIŠKO NAGINGUMO PARODA

Praėjusį savaitgalį, rugsėjo 23-25 d., Jaunimo centro m. 102 salė vyko „Aušros Vartų“ tunto „Skudurinės Onutės“ būrelio organizuota rankdarbių paroda.

Labai malonu būna šeštadienio vakarais prieš Kaziuko mugę, kai visų padaryti rankdarbiai jau suvežti, išdėlioti. Eini pro stalus ir gali gėrėtis ir labai trumpam jais pasidžiaugti, nes jau tą patį vakarą daugelis rankdarbių iškeliauja į naujus namus.

Šį savaitgalį jais pasigėrėti buvo galima žymiai ilgiau. Be to, šalia Kaziuko mugės matomų, čia matėm ir tuos, kurie buvo daryti savo šeimų ar draugų malonumui.

„Skudurinės Onutės“ būrelis jau daugelį metų kas savaitę dienos metu renkasi daryti rankdarbius Kaziuko ir Chicago Tarptautinei mugėms. Apie 1962 metus tūntininkės v.s. J. Bobinienės skvistos vyresnės sesės ir tunto veikla remiančios maitės, pradėjo rinktis kartu daryti rankdarbius, dalintis mintimis ir patyrimu. Iš vieno mokėmės austi, iš kitų siuvinėti, dar kitos susidomėjo medžių ir t.t. Šiame būrelyje yra dirbusios arti 60 moterų. Ilgametė būrelio vadovė yra v.s. Bronė Variakojienė. Rankdarbių parodoje dalyvauti buvo kvistos visos, kurių darbai vienu ar kitu laiku yra puošę „Aušros Vartų“ tunto status.

Parodos atidarymą vadovavo v.s. J. Mikutaitienė. Tūntininkė s. A. Izokaitienė paskaitė apie „Skudurinės Onutės“ būrelio nueitą kelią, būrelio vadovė sesė Variakojienė „pasiguodė“ apie rankdarbių darymo vargus ir džiaugsmus, o v.s. B. Variakojienės vadovaujamos dainininkės padainavo 3 dainas. Viena iš dainų — „Mano žemė“, žodž. J. Augustaitytės — Vaidutienės, muz. F. Strolis, yra „Aušros Vartų“ tunto daina.

Parodos atidarymą dalyvavo visus tunto darbus matanti ir palydinti mieloji Globėja, Lietuvos Gen. Konsulė s. J. Daužvardienė, VS v.s. D. Eidukienė, VSP ps. D. Gotceitienė, buv. VS v.s. M. Jonikienė. Taip pat rengėjoms, manau, buvo malonu matyti

SK. VYČIŲ IR J. BUDŽIŲ PASITARIMAS

Skautai vyčiai ir jūrų budžiai, (iki 26 m. amžiaus), yra kviečiami spalio 9 d. 11 val. ryte dalyvauti Jaunimo centro 102 kmb. vyksiančiame pasitarime. Bus proga pasisakyti ir pasiūlyti skautiškos veiklos pagyvinimo ir pagerinimo klausimais. Pasitarimą šaukia LSB „Lituanicos“ tunto vadija.

Dr. Peter T. Brazio ofisė perėmė

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2434 West 71st Street

Tel. HE 4-5849

Val. pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6:30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS

Akušeris ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004

Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477. Rez. 246-0067. arba 246-6581

DR. E. DECKY

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — 233-8553

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofis. tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKS A

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000. Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvų gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.

Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St., Chicago

Tel. 476-2112

Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofis. ir buto: Olympia 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. ROMUALDAS POVILAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Tel. 767-7575

5780 Archer Ave.

(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)

Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA

2636 W. 71st Street

Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.

Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.

Susitarimui skambinti 436-5566

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.

Ofis. tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4600 W. 103 St. Oak Lawn

Tel. 423-8380

Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4

o-8 antr. 12-o; penkt. 10-12; 1-o

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS —

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255

Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Chicago Eye Institute

4200 N. Central Ave.

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

8104 S. Roberts Road

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

„Contact lenses“

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Meskauskas ofisą perėmė

T. RAMA, M.D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Tel. 434-1818 ir 476-5344

Res. 852-0889

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.

3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

Ofis. tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

valandos pagal susitarimą

Ofs

Sovietų planas

ŽAIBIŠKAI UŽIMTI EUROPA

Lietuviams, su mažomis išimtimis, yra labai aiškūs sovietų tikslai paversti pasaulį. Tikslai neslepiami, nesikeičia nuo pat Lenino laikų. Deja, yra pasaulio daug žmonių, valstybės vyrų ir išimčių, kurie to pavojaus nenori ar nesugeba matyti. Nesugebėjimas matyti pavojaus ir yra didžiausias pavojus. Vis dar nenorima pripažinti, kad sovietams sekasi ir ateity dar labiau seksis. Jiems nesąmoningai padeda daug gerų vakariečių politikų, intelektualų, ekonomistų, spaudos ir informacijos koncernų ir net dvasininkų. Jie kalba, kad Kremlius tikrai nori taikos, siekia sugyvenimo, prekybos, geresnio aprūpinimo savo ir nesavo piliečių, o visos kalbos ir gąsdinimai apie pasaulio užkariavimą esą tik kapitalistų ir visokių reakcionierių išsigalvojimas.

Labiausiai sovietams sekasi Azijoje, Afrikoje, paskutiniuoju metu ėmė sektis ir Centro Amerikoje. Mažiausiai arba nieko nepasiekė po II pasaulinio karo tik Vakarų Europoje. Nepasiekė nei į kurią valstybę įstatyti komunistinės valdžios, nei suardyti Atlanto pakto narių vienybės, nei kurią jų atplėsti ar "susuminti". Jeigu pavyktų užkariauti Vakarų Europą, kelias į šiaurinę Ameriką būtų trumpas. Vakarų spauda daug buvo rašyta apie sovietų planus paklūdyti antrą pusę Europos. Paskutiniuoju metu tuo reikalu plačiau rašo "Business Week" žurnalas, pateikia smulkesnį Kremliaus planą vienu koncentruotu smūgiu, "Blitzu", pasiekti Atlantą. Jų strategai įsitikina, jog tai būtų nesunkiai įmanoma vien paprastais ginklais, nepavartojus branduolinių. Juk kas nežino jų tankų, lėktuvų, artilerijos pabūklų persvaros prieš visą Vakarų ginkluotą pasiėsinimą.

Naujasis sovietų planas buvo išbandytas 1981 rugsėjo mėsenį įvykusiame Varšuvos pakto manevruose. Planui buvo duotas "Zapes-81" pavadinimas, ir sovietų vadai džiaugėsi, kad jis buvo gerai suprojektuotas ir neabejotinai turės pasiekti karo metu. Dalyvavo apie 100,000 karių. Pagal planą numatyta įveikti NATO jėgas ilgiausiai per 14 dienų. Tik viena sovietams neaišku, kaip tada apsispręs Amerikos prezidentas — gynybai pavartoti branduolinius ginklus ar ne. Neaišku, ką darys ir pati Europa, turinti savo tokius pat ginklus. Žaibiškai prasiveržę tankai, padedami visų kitų ginklų rūšių, turėtų suparalyžuoti komunikacijos punktus, sutrukdyti mobilizaciją ir organizaciją. Moderniam kare nebūtina stumtis pirmyn visu frontu. Aviacijos pagalba išmesti parašiutininkai sugebės užfrotuoti sunaikinti ginklų sandėlius, svarbiuosius strateginius punktus ir net miestus. Priešakiniai gynybai iš pirmos dienos pasijus apsupti, katile.

O kas bus, jei Amerika ir sąjungininkai griebis paskutinės priemonės — neutroninių, branduolinių taktinių ginklų? Sovietai atvirai sako, jog tokiu atveju jie irgi panaudos panašius ginklus. Laimėtoju turėtų išeiti sovietai, nes jie tam geriau pasiruošę, pas juos nėra jokių "taikos šalininkų", niekas jiems neklidė iki šiol ginkluoties, niekas nepasakys nei žodžio ir pavartojus atominių sprogmenų. Kad Vakarų Europa bus ne tik užkariauta, bet ir sunaikinta, jiems mažiausiai rūpi. Tušti plotai dar geresnė dirva savo imperijai plėsti.

Yra aišku, kad, panaudojus

gynybai branduolinius ginklus, Amerikos kontinentas netiks nepalietas. Prezidentui bus labai sunku apsispręsti — ar paaugoti Vak. Europą ir laikinai nelaimę nustumti, nors ir žinos, kad visvien anksčiau ar vėliau tas pats ištiks ir šį kraštą, ar jau dabar įsivelti į visuotinį branduolinį karą, po kurio neaišku, ar iš viso bus galima kam nors kur nors Žemėje gyventi. Laimėtojų tada nebūtų. Tai žino ir patys sovietai, todėl viską daro, kad branduolinių ginklų Vakarai negabentų, Amerikos Cruise ir Pershing II raketos nebūtų išdeštos Europoje. Prieš tą Vakarų planą jie įkinkė visas galimas priemones, pakinkė visą jiems prieinamą Europos ir Amerikos mašiną. Jų sugebėjimas panaudoti priemones, suorganizavimas opinijos prieš Vakarų apsiginklavimą labai rafinuotas, tiesiog apgaulingantis. Jiem talkininkauja Vakarų kraštuose ne vien komunistų partijos, ant to paties malūno pila vandenį ir naivūs, tikrai norį taikos vidutiniai piliečiai. Sunku juos įtikinti, kad naujos raketos sovietus privers dar sykį pergalvoti savo strateginius planus. Sunku taip pat jiems pasakyti, kad jie tą energiją panaudotų prieš tuos, kurie rengiasi užplūti, o ne prieš tuos, kurie iš paskutiniųjų nori gintis. Tas pats "Business Week" rašo, kad Maskva gali pasiekti net ir to, kad anų raketų Vakaruose nebus įmanoma nei išdešyti, nei išdeščius laikyti. Panaudos visas kad ir brutaliausias priemones sutrukdyti. Praktiškai matome, kokia sudaroma opinija prieš tą ginklą Amerikoje, dar stipresnė Europoje. Net keista skaityti paskutiniajam "Mūsų žiniui" (rugs. 25 d.) numerį, kai mūsų geras jaunuolis V. iš Vokietijos rašo, jog "dalyvausime renginiuose ir demonstracijose prieš JAV atvežamas naujias raketas ir būsimąjį karą". Neabejojame nei jo, nei kitų dvasinės mokyklos auklėtinų gerais norais ir idealizmu, bet abejojame, ar jis ir jie supranta, prieš kokią grėsmę visi stovime ir ruošiamės nuiešti rankas, kai prieš priešą jas reikia pakelti. Vadinasi labai rafinuota Maskvos propaganda pasiekia ir nekaltus, blogo nepažįstančius vaikus, ir jie nežino, ką daro.

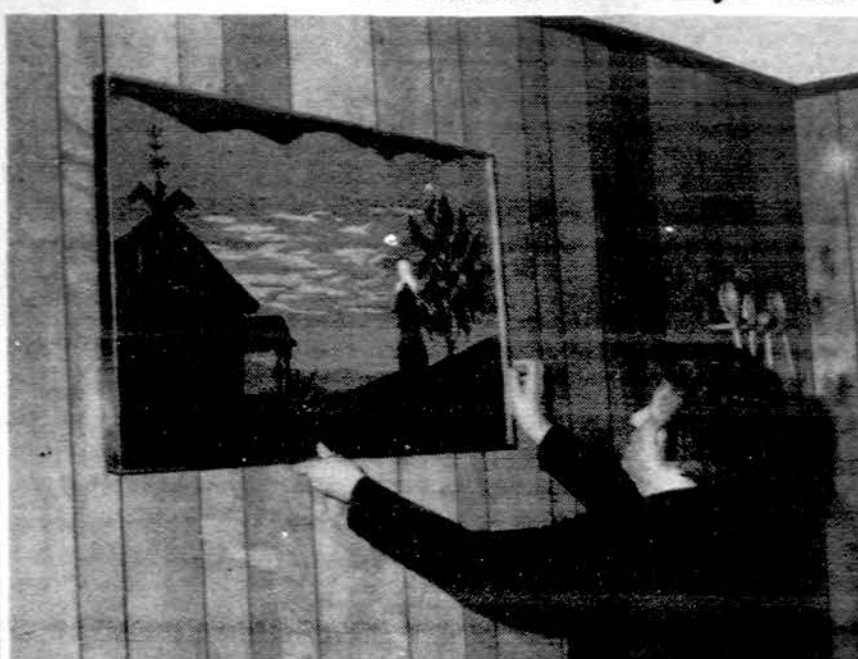
Gal daugelis dar nepastebėjo, kad nei Leninas, nei jo įpėdiniai iki pat šios dienos nevartojo žodžio "jei", bet tik "kai". Jie nesako "jei kada Europa, Ameriką ar pasaulį rugalėsime, paglemšime", bet "kai Europa..." ir t.t. Reikia tik pacituoti, kaip apie tai kalba komunistų vadai. Buves Amerikos komunistų partijos vadas William Z. Foster yra pasakęs: "Kai komunistas valdys Ameriką, ir tai įvyks ir bus tikra, kaip tikra, kad saule teks, bus kita Amerika, už jos stovės raudonoji armija, kuri įgyvendins proletariato diktatūrą" (cit. iš "Christian Anti-Communism Crusade", VIII.15.1983). Komunistų pradininkas Karl Marx yra išsireiškęs ir tuo įtikėjęs, kad "visa, ką buržuazija sukuria ir pagamina, yra ne kas kita, kaip sau duobės kasimas. Jie, buržuai, žlugę, ir proletariato pergalė neišvengiama" (iš Komunistų manifestą).

Prognose gali atrodyti pesimistiška, lyg nebūtų išsigelbėjimo jei ne mums, tai sekančiai generacijai. Bet gyvenime įvyksta ir stebuklų. Nebūtina Antikristas turėtų viešpatuoti žemėje. Juk yra tiek daug teisiųjų. Tikėkim geresniu likimu ir veikim ta kryptimi.

eg

KŪRYBOJE RANDU POILSĮ IR NUSIRAMINIMĄ

Pokalbis su Julija Zdanienė

Dail. Julija Zdanienė prie savo darbo

Rudens sezonas Chicagoje žada visą eilę pramogų: koncertų, pobūvių, minėjimų, meno parodų ir kt. Į tą išsivijus lietuvių sostinę vyksta su savo kūriniais ir Hot Springs, Arkansas, gyventojas Julija Zdanienė, a. a. muziko Jono Zdaniaus našlė. Jaunimo centre ji turės savo originalių siuvinėtų paveikslų parodą spalio 14, 15 ir 16 dienomis. Sužinėjusi jos planus, nuvykau jos aplankyti ir radau bebrūšiančią prie savo paskutinio paveikslų, kurį dar turėjo įreminti. Parūpo daugiau sužinoti apie jos kūrybinį darbą.

— Sakyk, kaip seniai pradėjai tuos originalius paveikslus kurti?

— Dar gyvendama Chicagoje, varginama širdies negalavimų ir turėdama laisvo laiko, pradėjau pirmuosius bandymus su aliejiniais dažais kanvas. Deja, dėl alergijos dažams turėjau to atsakyti. Kilo mintis dažus ir teptuką pakeisti į adatą su vilna, o kanvas į "burlap" medžiagą. Kai 1964 metais savo pirmąjį paveikslą abstraktą "Aguonas" pakabinau salionelyje, prisimenu a. a. vyro Jono žodžius: "Nežinojau, kad mes turime namuose menininkę". Taip vyro padrasinta su ūpu žaidimą spalvomis, kaip aš jį vadinu. Neskaitau savęs menininke, bet jaučiuosi laiminę, galėdama spalvomis išreikšti savo jausmus, o tai kartu yra mano vaistas, kovojant su ligomis ir vienišu našlės gyvenimu.

— Idomu, kiek darbų esi sukūrusi ir kiek žinai, tai nebe pirmą parodą ruoš?

— Esu padariusi daugiau kaip 200 paveikslų, kurių daugumas yra pasklidę žmonėse — įvairiose Amerikos valstijose ir kituose pasaulio kraštuose.

tuose. 1975 metais, jau gyvenant Hot Springs mieste, praėjusi jury komisija, buvusi priimta nare į Southern Artists Association ir turėjau pirmąją savo parodą Fine Arts Center galerijoje, kurioje gavau pirmą vietą už originalumą ir populiarumą. Iš viso esu dalyvavusi aštuoniuose parodose. Keturiuose parodose su premijomis esu gavusi tris pirmas premijas ir vieną antrą 3 — D grupėje. Iš teisųjų gavau gražių atsiliepimų už kompoziciją ir spalvų harmoniją. Esu su-

kūrusi daugiau kaip 60 paveikslų su kryžiais bei koplytėlėmis, kurių kiekvienas yra skirtingas ir turėjo didelį pasiekimą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp jaunų amerikiečių, tapusių jų savininkais.

— Esi man minėjusi, kad buvai pakviesta į Houston Art muziejų turėti savo kūrinių parodą. Ar pasinaudojai tuo kvietimu?

— Teisingai, tokį kvietimą gavau 1981 metais, bet tada buvau tik po širdies atakos ir turėjau jo atsakyti. Tarp kitko noriu pastebėti, kad ateinančioje parodoje, Chicagoje Jaunimo centre spalio 15 d. šeštadienį, demonstruosiu savo siuvinėjimo būdą. Noriu, kad mano išrastas dygznis atrastų pasekėjų. Tikiuosi, kad čikagiečiai mano parodą aplankys ir tuo mane maloniai parems.

Salomėja Smalioženė

Šio pasaulio vaizdas išnyksta, ir, jei tu mitai jo tūtybėmis, tu taip pat išnyksi. Priešingai, Dievo tiesa yra amžina, ir, jei mitai ta tiesa, tu, kaip ir ji, išliksi amžinai. Kas griauja Dievo karalystę, tas stato velnio karalystę.

T. Toth

Kin Hunter Lindos ir Nehemiah Persoff Willy Loman vaidmenyse.

PASKUTINEI STRATFORDO IŠVYKAI — ARTHUR MILLER

ALFONSAS NAKAS

Rugsėjo 24 Stratforde atsidūrėm šią vasarą paskutinį kartą. Tik vienam dieniniam spektakliui Avon teatre. Pusantro šimto mylių iki teatro, nepilnos trys valandos jame, pusantro šimto mylių namo. Ne, ne, medalio neprašau, nes tos beveik trys valandos atlygino su kaupu.

Kad Arthur Miller'io 1949 m. parašytoji drama "Death of Salesman" yra klasikinė ir savo rūšies šedevras, turbūt daugelis esame girdėję. Pasaulio paskleista keliolika milijonų jos egzempliorių. Filmuota. Vaidinama ne tik Vakarų pasaulio scenose, bet jau pasiekė ir raudonąją Kiniją. Tik ar visi teatro mėgėjai ją skaitė? Ar daugelis matė scenoje? Daugelį kartų periodikoje apie ją skaitinėjęs, bent aš iki šiol nebuvau turėjęs progos pamatyti. Skaityti dramą ir teatrą nesiruošiant, man irgi nepraeina. Perskaičiau tik savaitę likus iki spektaklio.

Kodėl pagrindinis personažas keliaujantis pardavėjas? Tai tik atsitiktinumas. Per jį dramaturgui gal lengviau buvo įvesti kai kuriuos kitus asmenis, pavyzdžiui meilužę. Pardavėjo vietoj galėjo būti koks mokesčių inspektorius, mechanikas, autobusų šoferis, ar kas tik nori. O į klausimą, ką Willy Loman pardavinėja, pats dramaturgas atsakė, kad save. Willy Loman vaidina Nehemiah Persoff. Festivalio leidinyje jis aprašomas kaip filmų, TV, visokių teatrų ir Broadway garsenybė, bet man jis kaip iš dangaus nukritęs, niekaip neprisimenamas. Stratforde naujokas. Pirmoji scena nuvilianti išilinėja į kambarį iš garso pusės su sunkiais keliaujančio parduotojo lagaminais toks aptukęs, apsipešęs nustumtelinis. Nei degančių aktoriskų akių, nei dramatiško balso. Dejuoja pasikeltai žmonai, kad nuo Brooklyno netoli pavaziavęs, blogai pasijutęs, grįžęs. Už kelių minučių šis žmogelis ima kalbėtis su saviu ir žiūrovas suklūna. Paskui dialogai su šeimos nariais intensyviai, įdomėja. Monologai su grįžimais į praeitį atskleidžia naujas dimensijas ir spalvas. Scenon paleidžiami praeities ir dabarties nauji žmonės įneša naujas staigmenas. Dar pirmam veiksmui nepasibaigus, žiūrovui ne kartą drėgsta akys...

Pusantro tuzino aktorių galerijoj ryškiausi keturi: tik ką apkalbėtas Nehemiah Persoff (Willy Loman), Kim Hunter (Lomano žmona Linda), Michael Hogan (Biff, vyr. sūnus) ir Booth Savage (Happy, jaun. sūnus). Visi jie verti savo rolių. O Persoff ir Hogan iš žiūrovo sąmonės ilgai neišdils. Dar kartą grįžtant prie Persoff'o bendros išvaizdos ir veido, tai sutikęs gatvėj aš jo ir vėl neatpažinau, o nepamirštamą įspūdį paliko ne fizinė būtybė, o dramaturgo personažas.

Pirmą kartą matęs, negaliu režisieriaus Guy Sprung'o pastatymo palyginti su kitų. Jo didžiausiu pasisekimu laikau gero kolektyvo sudarymą.

Idomios Ming Cho Lee dekoracijos. Ir labai taupios, visur tik būtiniausi daiktai. Paslaptimi lieka visiškai naujas daiktų perstatinėjimo būdas. Iki šiol Stratforde ir Festivalio, ir Avon teatruose baldus nesilapstydamai skubiai, karvais ir žaismingai sunėdavo — išgabendavo statistai, aktoriai čia pat ant kulnų lipant, net ir dialogų nenutraukiant. Šį kartą, šviesas kiek pritemdžius, sofos, stalai, lovos pačios į sceną įbėgdavo arba iš jos išdardėdavo, publikai nematant, kas tuos baldus traukia ar stumdo.

Pats Arthur Miller pasakė, kad Willy Loman yra visur su tinkamas eilinis žmogelis (common man, Jedermann). Kai kas ilgai jį laikė tipišką vidutinio amerikiečio. Dramai visame pasaulyje išpopuliarėjus, imta Loman'ą tapatinti ir su kiekvienu kitu kraštų vyru. Kai namo grįždami diskutavom, pati įrodinėjo, kad Lomanas kai kur ir į mane panašėjęs. Iš karto bandžiau nuginčyti, bet per gerų jos argumentų pakeičiau temą...

"Death of a Salesman" repertuare liks iki galo sezono, iki spalio 22 d.

AKMENINIS BANGINIS

Pastaraisiais metais Argentinoje randama nemaža suakmenėjusių priešistorinių gyvūnų. Neseniai Komodoro Rivadavijos miškuose buvo užtiktos milžiniško bango liniekanos. Milžino, gyvenusio prieš 38 milijonus metų, ilgis siekia 35 metrus. Muncipalinė valdžia ketina radiojo vietoje sukurti paleontologijos muziejų.

SIBIRO SĄVARTYNAI

Romanas

P. MELNIKAS

91

Kad šitaip atsitiks, prisiminė, tik nedrąsiai vylėsi seniau... Tas mažytės, nereikšmingas ir nekaltas svajones pradėjo Sibire, kortom lošdama su kunigu Varioku. Nors ir kunigas, bet jis su kortom darė triukus, būrė ir čigoniskai „varžijo“. Kartą sugrįžus su apšerkšnojusiais veltiniais ir kratant sniegą po sunkaus žiemos kūlimo darbo, kunigas paprašė jos atkelti kortų kaladę, išdėlioti kortas ant stalo ir, pamėgdžiodamas čigoniską balsą, pradėjo aiškinti jos ateitį.

Žiūrėdamas į kortas, Variokas kalbėjo:

— Ilona. Tu būk rami. Dedu ranką ant šio išsidėstymo. Iš šitų trijų kortų viena yra tavo vyro. Čia jauna, čia sena moteris su vaikais.

— Tai Antanas jau vedė kitą?

— To nerodo. Bet yra su vaikais. — Variokas kortas dar pamaišė, kitaip išdėlijo.

— Šis išdėstymas reiškia susijungimą. Tavo vyro ir vaikų kortos stovi viena šalia kitos. Tu — arčiausiai savo vyro. Štai tu. Čia. Matai?

— Nieko nematau...

— Pranašauju, kad tu būsi su juo ir vaikais. Gal

jie tau rašys, ar tu jiems — ši korta — laiškai. Ne, ne, šita, o čia tavo vyras.

— Čia karalius, kunige. Ir net su dviem galvomis.

— Čia joks karalius — kortose jis tavo vyras, supranti?

— Nieko nesuprantu. Esu pavargusi ir noriu miego...

— Prigulk, o aš tau išbursiu. Vadinasi, tu būsi arti, labai arti tavo vyro, su juo kartu...

Kartu... Dabar ir neužilgo...

Mintyse maišėsi Varioko burto žodžiai, ausyse spengė piloto storas balsas per garsiakalbį ir merginų švelni kalba, pritivtinant jai per juosmenį diržą. Tai jau...

Po kiek laiko pasigirdo bausis lėktuvo ratų gurgždėjimas palietus keitą aerouosto betoną, kelevių triukšmas ir grąbtystamas lagaminų... Tikras jomarkas, šūkavimai! Ji jautė svetimos kalbos ir lėktuvo erdvės gaublybę, iš kurio turi kuo greičiau išeiti, nes išprotės. Svetimi čia supo ją ir ji jiems nepriklausė — jautėsi tokia vieniša.

Iš lėktuvo išlipus, siaurame tunelyje praėjime net trūko oro iš susijaudinimo, kad, štai, už šito ar ano koridoriaus pasisukimo, už kito kampo išsvyks vaikus, vaikaičius, vyrą.

Ir tada gaublys kaip bomba plyšo.

Didžiulę salę suaidėjo rinksmiai.

Virš turėklų tiesės rankos ir atvykusius, žmones apsikabindavo ir čia pat bučiavo. Tarp jų, minios užpakaly, atpažino savo Antaną. Iš tolo šyptelėjo jo padžiūvęs veidas. Plaukai — balti, balti, kaip nuotraukoj, gražiai sušukuoti, skruostuose grioveliai išvarę vagas pilname veide. Veidas lyg ištįso nuo šypsenio, o ranka mojavė jai.

Gaublys pranyko. „Tu būsi su juo“ — perėjo per širdį.

— Mama! — rausvu veidu šalia Antano šūktelėjo išdykėlė Nijolė, remdamasi į kresną vyrą. Ir aukštoji Genė žvelgė rimitom, išverkto akim, tarsi visų kortos stovėtų viena šalia kitos. Genė visada iš toliau viską stebėdavo, nežinia, ar tokia bus ir dabar?

Tik Vladas puolė į glėbį, ją apkabino ir rodė gražiai parengtus vaikaičius. Vienas kažkodėl apsišerkė, kitas žiūrėjo į ją, kiek išsigandęs, tarsi ji būtų svetima ir jėga besiveržianti į jo mažą pasaulį.

Ir tik apėjusi turėklus Ilona apkabino droviai kepurę glamžantį Antaną. Visos juos skyrusios dienos, metai ir ketvirtis šimtmečio, apglėbus šį didelį vyrą, atrodė kaip ledas palengva tirpo. Užimas ir vaikų krykštavimas nustelbė jos parengtus žodžius, kad Variokas jau seniai išbūrė jai: jie abu vėl susieis...

...Čia kortos rodo, kad tu su juo...

...netikėti popierium, kunige...

...popierium netikėk... tu iškelei — aš skaitau...

Norėjos verti ir niekad nesustoti, bet nuo gaismo net apkurto. Kažką jam šnekėjo, bet balsų susikryžiuojame apkimto ir savęs net negirdėjo.

— Tai būsime kartu, — Antanas mostelėjo virš vaikaičių galvų, lyg sakydamas, kaip jų čia padaugėjo. Atrodė, net nedrįso jos paimti už parankės.

Graibstė kelionmaišį, drėgnom akim žiūrėjo į jos išvargusį veidą, dairėsi į Nijolę, Genę, Vladą, tarsi laukdamas iš jų pagalbos ir nerūpestingų šūktelėjimų.

(Bus daugiau)

Digital Laikrodis — Rašoma Plunksna Apvyniota Grynais Pinigais Pas Drovers.

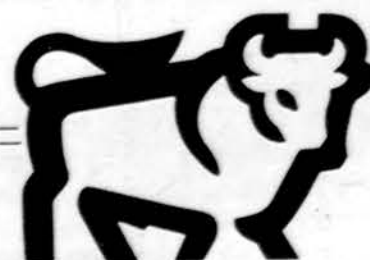
Ją gausite nemokamai, kai atidarysite Money Market Account — sąskaitą su \$2500. Ši plunksna rodo laiką — valandas, minutes, sekundes ir datą, aiškiai ir lengvai išskaitomi skaitmenys. Pagal jūsų sąskaitos dydį, mes apvyniosime jūsų plunksną su penkinėmis. \$5000 sąskaita tinka vienai penkinei, o \$7500 sąskaita tinka jau dviem penkinėm. Vis

didinkite savo sąskaitą, o mes vis didinsime penkinių skaičių, kurias vynesime apie jūsų plunksną. Daugiausiai iki trijų penkinių per sąskaitą.

Jei jūs domitės Passbook Account — Knygele ir į ją įnešite \$500 ar daugiau, iš mūsų gausite 2-jų pėdų aukščio Drovers bulių arba paausiuotus 14 K

auskarus. Tikrumoje mes turime jums dovantą tik už jūsų apsilankymą ir mums pasakytą „labas“. Drovers bankas švenčia 100 metų sukaktį. Per tą laiką jis pilnai aptarnavo savo kaimynus ir kitus.

Nemaža pabauda, jei pinigai atsiimami iš Certifikatų prieš terminą. Be to, ir dovanos kainą būtų atskaitoma. Duodama po vieną dovana sąskaitai. Pasiūlymas baigsis lapkričio 19, 1983.

Drovers Bank of Chicago

47th & Ashland Ave., Chicago, IL 60609 Phone: 1-312/927-7000
Member of the Cole-Taylor Financial Group Member F.D.I.C.

B. Barzdekienė, Clevelando „Zalgirio“ šaulių kuopos šaukė, šaudymo varžybose laimėjusiai pirmąją vietą, taurę įteikia S. Butrimas ir A. Glaudenis.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Laiškai „Draugui“

KAIP PAVADINSI, NEPAGADINSI

Lietuviškas posakis „Kaip pavadinsi, nepagadinsi“ išreiškia gan gilią mintį: nuo pavadinimo dalyko esmė nesikeičia. Jei kas yra balta, paliks balta, nežiūrint kieno nors pastangų įrodinėti, kad čia juodų juodžiausia. Ir priešingai.

Į mano porą sakinių, palietusių Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, rugsėjo 21 d. „Drauge“ straipsniu atsiliepė Jonas Daugėla. Labiausiai jis pasipiktinęs mano teigimu, kad „(baltiškoji) rezolucija Europos Parlamente atsirado be mūsų pastangų“. Išvadines mane „Vliko niekintojų“ ir „negailestingų užpuolėjų“, kuris „net nenori žinoti ir matyti tikrovės“, pataria man „parinkti daugiau informacijos“. Ir be patarimo informacijos buvau parinkęs, ir ji štai kokia: į mano klausimą „kieno iniciatyva rezolucija Europos Parlamente atsirado?“ Vliko valdybos pirmininko pavaduotojas dr. Domas Krivickas atsakė: „Šios rezolucijos iniciatoriai buvo keturi britų atstovai Europos Parlamente ir du danų atstovai... Taigi, iniciatyva, kas ypatinai įdomu, atėjo iš jų pačių“. Jeigu Daugėla prima šį dr. D. Krivicko teigimą, tai ir Krivicką turi vadinti Vliko niekintoju ir negailestingų užpuolėju.

Aplamai Daugėlos tikrovė labai skirtinga nuo faktinės tikrovės. Jis, pav., dengdamas savo autoritetą Vliko valdybos vicepirmininko titulu, paskelbė, kad Lietuvių Fronto bičiuliai Vliko taryboje „turi net tris atstovus, daugiau negu bet kuris kitas junginys“ („I Laive“ nr. 85, 1982). Iš tikro ir LFB turi tik vieną atstovą, kaip ir visos kitos grupės. Iškilmingame Vasario 16-sios minėjime Los Angeles mieste 1982 Daugėla viešai, kaip šventės pagrindinis kalbėtojas, nurodė į dienraštį „Draugą“ kaip nr. 1 blogos spaudos pavyzdį. (Kiti, anot jo, iš eilės — „Darbininkas“, „Naujienos“ ir „Akiračiai“). „Draugą“ skaitytojų skaičius ir bendradarbiai (mano nuomone, išskyrus Daugėlą) liudija diametraliai priešingą tiesą.

Vliko metiniame seime Clevelande 1981 apie Baltų Laisvės lygą Daugėla kalbėjo kaip apie „mažiau negu juoką, — tik juokelį, apie kurį iš vis kalbėti negalima. Net ir neigiamai kalbant, būtų pakenkta Vliko orumui“. O š. m. birželio 13 d. pasirašant Baltų laisvės dienos proklamaciją Baltuosiuose rūmuose, šalia prezidento stovėjo ir jam oficialiai padėkoję Baltų Laisvės lygos pirmininkas. Tokio „juokelio“ iki šiol nėra buvę Amerikos baltų istorijoje.

Savo straipsnyje „Drauge“ Daugėla menkina dr. Alberto Geručio įnašą Europos Parlamento rezolucijos reikalui, nors Vlikas apie rezolucijos atsiradimą sužinojo ir Geručio per Lietuvos atstovą Washingtono dr. Stasį Bačkį. Neąžiningai iškreipdamas

mano straipsnio mintis, Daugėla nuneigia ir dr. Otto von Habsburgą, kuriam pats Vliko valdybos pirmininkas deklaruoją už jo vadovaujančią rolę rezolucijos pravedime. Gal didžiausias juokas su „daugeliška tikrove“ pasirodė „I Laive“ nr. 86, 1982. Čia jis prikišo man „šališkumą“, „Vliko niekinimą“, „pagiežą Vlikui“ dėl mano išsireiškimo, kad neveikiantis vlikių grupės „yra tapusios balastu, kuriuo kai kas gyvai manipuliuoja, užsitikrindamas Vlike kvalifikuotą daugumą“ ir už mano siūlymą „neveikiantį organizacijų palikuonims jausti patriotinę pareigą tuoj pat grupių dalyvavimą Vlike atšaukti“. Bet, keiksnodamas mane, jis kažkodėl pamiršo savo parašą po tokiu Liaudininkų sąjungos konferencijos nutarimu: „Suvažiavimas konstatuoja, kad didelis politinių junginių skaičius Vlike klaidingai vaizduoja mūsų tautos politinį pasiskirstymą, yra labai sunkiai suprantamas priaugntai kartai ir tuo pačiu kenkia (pa-braukta J. K.) bendrajai tautos laisvinimo taktikai“. Juk pagal „daugelišką tikrovę“, Daugėlos „pagieža Vlikui“ čia yra stipresnė už manąją.

Vliko negriaunu, jo niekinti ir jam jokios pagiežos neturiu. Priešingai, norėčiau jį matyti stiprų, veiksmingą ir gyvastingą, atsiliepiantį į laiko balsą. Nudžiūvusios medžio šakos nei vėjo, nei lietaus, nei sauros nebejaucia. Jas reikia išgenėti. Tokia mano nuomonė, ir ją sakau. Gal klystu. Bet klystantį pataisyti galima ne keikimu, o argumentais. Todėl Daugėlos visus keiksnijimus ir pamokslus, taikomus man, gražinu jų autoriui.

Su pagarba Redaktoriumi,

Juozas Kojelis

NUSLYSTAMA NUO LIETUVOS INKORPORACIJOS NEPRIPAŽINIMO

„Draugą“ vedamasis (Nr. 169, 1983 m. rugpjūčio 26 d.), „Išstoti iš Sovietų S-gos Beprčių Teise“, užsikabinęs už tariamos respublikos laisvo išsijungimo pasitraukimo teisės, gundo ja naudotis, remtis Lietuvos laisvės kovoje, tuo būdu laikydamas Lietuvą sovietine respublika, vadinasi netiesiogiai pripažindamas jos prievartinę inkorporaciją. Be to, rašinyje Lietuva apkašoma sovietinės terminijos „puošmenomis“. Tą patį rodo šie teigimai:

„Tad kodėl dažniau bei garsiau neprisiminti ir Kremliu deklaruotos „laisvo išstojimo“ teisės? Juk šioji teisė niekuo „neblogesnė“ už minėtą žodžio, spaudos, susirinkimų, tikėjimo išpažinimo ir kitas siauresnias pilietines teises. Pasaulio forumuose ke- liant Lietuvos nepriklausomybės bylą, kaip tik primygtinai akcentuotinas konstitucinis sovietų įsipareigojimas pripažinti Lietuvos

Hot Springs, Ark.

PABIROS MINTYS

Vasara jau baigiasi, bet rugpjūčio gale dienos dar karštos ir temperatūra siekė daugiau kaip 90 laipsnių.

Nuo pat ryto jau ruošiamės į ežerą atsisveikinti. Susidedam maistą ir šaltus gerimus ir nešiojamus šaldytuvus, susikraunam papildomo reikmenis ir traukiame. Gražus ir ramus Quachita ežeras. Vanduo švarutėlis, gali suskaičiuoti

akmenukus. Gamta ir vaizdas puikūs. Ramu. Pušys kvepia. Hot Springs yra vasarotojų kampelis ir ypatingai valdžia jį prižiūri. Asfaltuoti keliai, gerai prižiūrimos piknikų aikštės. Yra pastogė su švariais stalais. Man buvo nuostabu, kai atvažiavę vyrai su šepečiais šveitė stalus ir plovė cemento grindis. Yra elektra ir anglim kūrenami pečiukai. Vietos palapinėm ir laiveliams privažiavimai, tualetai ir dušai...

Mes užėmėm savo stalus. Kadangi savaitės darbo dienos, tai žmonių nedaug. Mūsų kelios šeimos lietuvių ir pora vokiečių. Apsisėdę atsisėdome „live savers“ ratais ir į ežerą. Cha, cha! čia vanduo tai ne Michiganas. Siltas, net ir mano Polius be raginimo nėrė į vandenį... Aš jau nesu drąsiole vandeninyje, bet... plūduriuoju. Ir taip per dienele plūduriuojam ežere. Vyrai lošia 1000, moterys skaito, ruošia užkandus ir vėl į vandenį. Nerūpestingos, pensininkų dienos! Štai Pranas guli vandeninyje ant nugaros, žiūri į mėlyną dangų ir sako: „gyvenk ir norėk. Koks geras ir gražus pensininkų gyvenimas, kad tik būtų sveikatos!“ O aš žiūriu į tas aukštas pakrantės pušis. Jos panašios į taip neseniai matytas Vilniuje, Vingio parko pušis. Tik kažkodėl ten

Antra, respublikų iš Sovietų Sąjungos išstojimo tariamos teisės pabrėžimas, jos prisėmimas, keliant Lietuvos nepriklausomybės bylą, be abejo implikuotų savotišką klusumą bei pasidavimą inkorporacijai ir reikštų netiesioginį jos pripažinimą. (Juk negalima pasitraukti iš organizacijos, kurioje esi įstojęs, kuriai nepriklausai). Tą patį būtų paslauga Lietuvos inkorporacijos sovietinei tezei.

Betgi šis „Draugo“ vedamasis nėra pirmoji kregždė. Ana, tą dalyką užsiminė ir vienas buvusių sukiliminių vyriausybės narių šį pavasarį New York'e savo pranešime. Vyriausybės atstovai dėstė vokiečių okupacinei administracijai, kad Lietuva tautos sukilimu išstojusi iš Sovietų Sąjungos. (Neįtikėtinas naivumas!).

Bronius Nemickas

Red. priedas: Ar „nuslystama nuo Lietuvos inkorporacijos nepripažinimo“, priklausau nuo to, kas kaip pristatoma. Mes tesūlome: (1) visuomet ir visur pabrėžti inkorporacijos prievartinį pobūdį ir jos neteisėtumą (kaip ir faktą, kad Vakarų valstybės tos inkorporacijos nepripažįsta), bet tuo pačiu (2) pasauliui nuolatos priminti faktą, kad jiegu Lietuvos inkorporacija į Sovietų S-gą ir būtų buvus teisėta — kuoj, žinoma, nėra ir ko mes niekados nepripažinsime — tai sovietinėje konstitucijoje vis dėlto numatyta teisė iš Sovietų S-gos išstoti, nors, kaip rodo visa sovietinio režimo praktika, — ir tą ypat svarbu pabrėžti, — sovietai niekuomet ir niekam neleisti taja „teise“ pasinaudoti, nes kiekvieną tokį bandymą tuoj pat apšauktų kaip kriminalistą ar pamišėlio veiksmą!

Sovietų konstitucijoje daug prirašyta visokių teisių ir laisvių, bet kas tik drįsta jomis savarankiškai pasinaudoti, už tai sovietų valdžios persekiojamas ir baudžiamas. Ar tai ne absurdas? Minėtojų vedamuoju ir norėjome šitą absurda išryškinti. Juk mes galime pasaulio forumuose demaskuoti sovietų teisinės praktikos absurdiškumą, visiškai „nepripažindami“ jos sau ir į viską nepritardami tezei, kad Lietuva būtų bet kada prie Sovietijos „prisijungusi savanoriškai“.

Kitaip sakant, tvirtinti: jeigu Lietuvos inkorporacija į rytų Sovietų Sąjungai, būtų tokios ir tokios teisinės pasekmės, anaipol nereikia tvirtinti, kad Lietuva teisėtai priklauso Sovietų Sąjungai...

MOSŲ KOLONIJOSE

jos kitokios, didingos. Bėgau nuo vienos prie kitos, glosčiau, bučiavau atsisveikindama... Ten mano krašto pušys. Jų liemuo tiesesnis, aukštesnis, jos kvepia medum ir sakais, jų viršūnės, lyg karūnos, jas išdidžiai puošia.

Amerikoje yra labai gražių ir įvairių gamtos vietų kalnų, plačių upių, ežerų ir didmiestų Bet... kodėl gi taip verkiau, kai neradau tos tėviškos paprastos kūdros, kur motulė drobes baltino, džiovino. Neradau nė kieties (svirno), kur jaunimas, vasaros šeštadieniais prie armonikos šokdavo ar sutartinę traukdavo. Tik toje vietoje likęs didžiulis senas kaštanas, taip pat nuliūdęs, kaip ir aš, apaugęs dilgelėmis ir piktžolėmis. Verkė mes abu... jis, kad jau nebepuošia ir nebebarsto gelsvu smėliu jo takelių, nebegirdi vakarais sutartinę, o aš... kad nerandu nė pėdsakų savo tėvų įmintų pėdų, tėviškos taip gerai pažįstamų pastatų, nė to gandrulizdžio gale kiojimo. Liko tik senas kaštanas ir apileista, apžėlusio topolių alėja tarp tuščių laukų.

Taip nenorom visi mes nuklystam prisiminimais į tėviškas. Taip, turbūt, joks grožis neužtemdys to mūsų mažojo krašto gamtos grožio! Saulė leidžiantis vakarop, dedamės savo rakandus ir traukiame link namų. Ir Arkanso dangus toks mėlynas!

R. Sabaliūnienė

DRAUGAS, trečiadienis, 1983 m. spalio mėn. 5 d.

5

NUSIVYLIMAS?

Vienas žmogus skundėsi Benjaminui Franklinui, kad JAV-bių konstitucija esanti tikras nusivylimas.

„Kur ta laimė, kurią konstitucija užtikrina? Tai visur barniai, ginčai, apgavys-

tės, dar nepašalintas skurdas iš daugelio šeimų“.

Franklinas nusišypsojo ir ramiai atsakė: „Jungtinių Amerikos Valstybių konstitucija garantuoja tik gerovės siekimą, o ne ką kitą. Savo laimę tu pats turi sukurti, ji priklauso nuo tavęs“.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

BOOKS IN ENGLISH

Cultural Wellsprings of Folktales, by Vyt. Bagdanavičius. \$6.00
Curriculum vitae, by A. Kairys. 2 v. komedija. \$2.00
Lithuanian Cookery. Compiled by Izabelė Sinkevičiūtė. 318 pages. \$8.00.

And There was the Moon — Throwing Stones at Birds, Poems by Danguolė Sadūnas. \$3.00
Vilnius University Four Hundred Years, by Albertas Bubras. \$2.00

Lithuanians in Multicultural Chicago, by David Fainhaus. \$20.00
Memoirs of a Lithuanian Bridge, by Vincas Kudirka. \$2.00
Nook at a Country Inn, by Antanas Vaičiūla. \$3.95
Bobby Wishmore, by Stepa Zbarskas. \$1.95
LITHUANIA: The Outpost of Freedom, by Dr. Constantine Jurgela. 387 pages — \$15.00.

Lithuania in Crisis, by Leonas Sabaliūnas. \$5.00
The Temptation, by Vincas Krėvė. \$3.00
The Third Woman, by Aloyzas Baronas. \$4.00
The Baltic States in Peace and War 1917-1945. Edited by V. Stanley Vardys and Romualdas J. Misiūnas. \$15.00

The Battle of Gruenvald, by I. Sokolnikov, \$3.00
Introduction to Modern Lithuanian, by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. Schmalstieg. A Grammar and Textbook for the Lithuanian Language. \$10.00

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$13.00

Lithuanian-English Dictionary, by Vilnius Pėteraitis. \$13.00

Lithuania's Jews and The Holocaust, by Dr. Juozas Prunskis. \$1.00

Lithuanian Writers in the West, edited by Alina Skrupėliū. \$20.00

Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$3.50

Namų-artimos aplinkos žodynlis, by R. Cernius. \$2.50

Mano žodynas, by Richard Scarry. For children, illustrated \$6.00

The USSR-German Aggression against Lithuania, by B. Kašas. \$15.00

Lithuania, by Juozas Prunskis. \$7.5

Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00

The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zbarskas. \$12.50

LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. \$15.00.

Lithuania Under Soviet Occupation. Eyewitness Account of Atrocities, by Juozas Prunskis. \$8.00

Fighters for Freedom, Lithuanian Partisans, by J. Daumantas. \$10.00

Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00

The Baltic Nations, by B. J. Kasas. \$12.00

Sudiev: Good-bye, by Eve Bates. \$10.00

Cultural Wellsprings of Folktales, by V. Bagdanavičius. \$6.00

A Priest in Stutthof, by Starys Yla. \$8.00

Crosses, by V. Ramonas. \$4.00

The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00

The Brothers Domeika, by L. Dovydenas. \$6.00

Vytautas the Great, Duke of Lithuania, by J. Končius. \$2.00

House Upon the Sand, by J. Gliuda. \$4.00

With Liberty and Justice, by P. Leonas. \$5.00

The War Against God in Lithuania, by J. Savasis. \$2.00

Sin At Easter, by Vaižgantas. \$5.95

The Forest of Anykščiai, by A. Baranaukas. \$4.00

900,000,000 and Lithuania, by A. Gustaitis. \$1.50

We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00

ONA, by V. T. Belajus. \$5.00

The Sonata of Icarus, by J. Gliuda. \$5.00

Selected Post-War Lithuanian Poetry, selected and translated by J. Zdanys. \$12.00

Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, by I. Seinius. \$5.00

Perfection by Exile, 14 Contemporary Lithuanian Writers, by Rimvydas Silbajoris. \$8.50

The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania. A Report for 1979-1980, in hard covers — \$10.00, in soft covers — \$8.00.

Popular Lithuanian Recipes. Compiled and edited by Josephine J. Daurvardis. —\$4.75

Puzinas. Color monography, album. \$25.00

A Color Odyssey — A. Galdikas. \$16.00

The Catholic Church Dissent and Nationality in Soviet Lithuania, by V. S. Vardys. \$15.00

AMBER, The Golden Gem of the Ages, by Patty C. Rice, Ph. D. \$27.00

The Ordeal of Assad Pasha. A story by Ignas Seintus. \$2.00

Herdman & Linden Tree, by Vincas Krėvė. \$3.95

Regions of No Admittance, by Danguole Sealey. \$4.00

Lithuanian National Costumes, by Antanas and Anastasia Tamošaitis. Lithuanian Folk Institute. \$26.00

The Golden Steed. Seven Baltic plays. Edited by Alfred Straumanis. \$16.50

Under the Sword of Damocles, A novel by Anatole Kairys. \$10.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Knygų užsakymo mokoma pašto ir įpakavimo išlaidas. Ill. gyventojai dar pridėda valstybos mokesčio 6%.

DR. ANTANAS KUČAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštala

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORÉ

*

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir visuomeninę veiklą ir apie nugalėtą kliūtį kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti šv. Tėvų šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.

Kaina su persiuntimu \$6.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St.,
Chicago, IL 60629

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA

SOL. DANOS STANKAITYTES (Įdainuota lietuviškai)

OPERŲ ARIJOS

Simfonijos Orkestras su Lietuvių Operos Vyrų Choru. Dirigentas Alvydas Vasaitis

GRAŽINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA, CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.

Kaina su persiuntimu \$10.95. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Ill. gyventojai dar pridėda 60 ct. valstybos mokesčio.

KAD LIKTUM TU GYVA

Tai naujoji Lietuvių Operos plokštelė

Plokštelėje yra įdainuoti šie kūriniai:

LIETUVOS HIMNAS

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ

Jakubėno DE PROFUNDIS

Karnavičiaus UZ JORELIŲ ir op. RADVILA PERKUNAS

Karoso AUGO KIEME KLEVELIS

Galdelio UZ JORŲ, UZ KALNŲ ir op. DANA

Karnavičiaus ARIJA IR CHORAS ir

RAUDOTOJŲ CHORAS ir operos GRAŽINA

Budrio ANT MARIŲ

Šmukaus SAULE MOTINA PAKILO ir op. PAGIRENAI

Diriguoja ALVYDAS VASAITIS

Dainuoja LIETUVIŲ OPEROS CHORAS ir Sol. JONAS VAZNELIS

Trumpą solo partiją atlieka Rūta Pakštaitė

Plokštelės kaina — \$15.00. Pašto ir įpakavimo išlaidos — \$1.25

Viso — \$16.25

Užsakymus prašome siųsti Draugo adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street

Chicago, IL 60629

BOSTONO ŽINIOS

BOSTONO LITUANISTINĖ MOKYKLA

1983 — 1984 mokslo metais Bostono Lituaništinė mokykla yra su gražesniais pasiekimais. Užsiregistravo 76 mokiniai (10 mokinių daugiau, negu praėjusiais metais). Be to, šiais metais mokykla sugrįžo dirbti pagalbiniais mokytojais 3 praeitų metų abiturientai: Audra Veitaitė, Vida Petronytė ir Vytautas Sužiedelis, o Marius Navickas baigė mokyklą prieš kelis metus ir sugrįžo tobulintis lietuvių istorijos dėstyte. Pirmieji trys yra panaudojami dalyje, lietuviškai nekalbančiose klasėse, pavaduodami mokytojus, paruoš ir praves keletą literatūros pamokų aukštesnėse klasėse. Šalia to, visi keturi paruoš su mažesniais klasėmis programą Vasario 16 d.

Visi keturi yra šios mokyklos pasididžiavimas. Mokyklą dirba šie mokytojai: darželio mokytoja yra Audronė Skrupskelienė, I-mo skyr. — Judita Huston, 3-čio skyr. — Laimutė Dumčiuvienė, 5-to skyr. — Algirdas Dumčius, 6-to skyr. — Aldona Lingertaitienė, 7-to Juozė Lapšienė, 8-to — Liuda Senušienė. Aukštesniosiose klasėse įvedama dalykų sistema: istoriją dėsto Mirga Girniuvienė, lietuvių kalbą — Daiva De Sa Pereira, literatūrą — Zita Krutėnienė.

Lietuviškai nekalbančių klasių mokytoja Milda Richardson. Kaip matome, šiais metais nėra 2 ir 4 skyriaus ir 7-tos klasės.

Mokyklos vedėja yra Zita Krutėnienė, baigusi pedagoginį institutą Lietuvoje ir ten mokytojavusi, o taip pat tik prieš kelis metus atvykusi į Ameriką. Jūzė Lapšienė yra mokyklos administratorė.

Užklausta vedėja Zita Krutėnienė apie vadovėlių mokyklai, ar jie tinka, ar ne, tik tiek pasakė savo nuomonę apie literatūros vadovėlių aukštesniosioms klasėms. Jos nuomone, juose per daug aprašinėjimo ir per mažai duodama patių kūrinių teksto. Pvz. ką duoda Žemaitės "Marčios" turinio apsakojimas, jeigu mokiniai neskaitė apsakymo. Net ir perskaitę, jie sunkiai suprastų, o jeigu tik reikia išskirti turinį, išsinausam. Esą, ačiū Dievui, kad bent apsakymo "Petras Kurlmelis" duodama visas tekstas. Esą, reikia būtinai išleisti literatūros skaitinių knygas (šalia vadovėlio).

Mokyklos tėvų komiteto šiais metais sudaro: pirm. Ramūnas Kalvaitis, sekretorė — Glorija Adomkaitienė, išd. Bronius Banaitis ir budėjimus mokykloje tvarkys Erna Kalen.

Lituaništinė mokykla yra vienas iš svarbiausių veiksnių lietuvių bei išlaikyti. Būtų labai džiugu, kad visi lietuvi-

kai ir lietuvaitės lankytų šią mokyklą. Jeigu kai kurie dar ir neužsirašė, tai gali ir dabar tai padaryti. Ateityje ir patys vaikai bus dėkingi tėvams, kad juos leido į šią mokyklą. Kas neleidžia savo vaikui, tas daro labai didelę skriaudą jiems, o kartu ir visiems lietuviams. Teko sutikti motiną, kuri savo vaikučius atveža kas šeštadienį, padarydama į abu galus net daugiau šimtą dvidešimt mylių. Tai gražus pavyzdys.

MIRĖ MARIJA PALIULIENĖ

Rugsėjo 23 d. staiga mirė Marija Paliulienė, kuri seniau gyveno Dorchester, o paskutiniu laiku Saugus, Mass. Buvo pašarvota Joe Casper šermenų koplyčioje, kur paskutiniams atsisveikinimui ją aplankė gausus būrys giminių, draugų ir kitų.

Buvo palaidota po šv. Mišių Šv. Petro bažnyčioje. Mišias atnaušavo kleb. kun. Albertas Kontautas, o su juo koncertavo buv. kleb. kun. Antanas Baltrūšas ir Cambridge miesto lietuvių parapijos kleb. kun. Saulėnas. Atsisveikinimo pamokale kun. Kontautas prisiminė tik mirusį kardinolą Medeiros, kuris nesiekė garbės ir išaukštinimo, o tik dirbęs Dievui ir žmonėms. Taip pat ir Marija Paliulienė buvusi maldos žmogus, kuri buvusi labai nuosirdi padedama artimui ir pan.

Palaidota Naujosios Kalvarijos kapinėse. Ją į ten palydėjo daugiau kaip 20 automobilių. Kun. Kontautui sukalbėjus maldas, visi dar sugiedojo Mariją, Marija, o tada jos karstas buvo įleistas į duobę. Nuliūdime pasilikio jos vyras Antanas Paliulis, dukterys Dana su vyru iš Saugus, Mass., Laima su vyru iš Californijos ir Daiva su vyru iš Kentucky, brolis Antanas Bacevičius ir sesuo Ona Merkienė, o taip pat daugybė kitų giminių, kurių daug buvo atvykę į laidojimą. Šermenų metu jos vardu Lietuvių Fondui buvo sudėta aukų 200 dol. Aukoj G. Margaitis, A. ir O. Bacevičiai ir B. ir C. Paliuliai, P. ir E. Didžbaliai, K. ir O. Adomavičiai, Ch. ir V. Mikšiai, A. ir A. Januškos, O. Merkienė, St. Baltušis, P. ir E. Žickai, Z. ir V. Gaveliai ir T. Stankūnaitė.

MUZIKAS JERONIMAS KAČINSKAS I ENCIKLOPEDIJA

International Biographical Centre, Cambridge, Anglijoje, kad įtrauktų muziką Jeronim Kačinską į savo leidžiamą enciklopediją, paprašė informacijų apie jo muzikos veiklą Lietuvoje, Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Enciklopedija bus išleista 1984 m. Be to, spalio 22 d. Boylston ansamblio Bostono atliks J. Kačinsko trio: fleitai klarinetui ir fagotai.

AMNEZIJOS AUKA

Laikraštis "Daily News" rugpjūčio 31 d. paskelbė AP žinutę, kad Mantis Gasiūnas, kuris buvo susirgęs amnezija ir paguldintas Portland, Ore., ligoninėje, pasveiko ir išvyksta atgal į Australiją. Gasiūnas esąs 24 metų amžiaus iš Melbourn. Praradęs atmintį automobilio katastrofoje liepos 30 d. Jo asmenybė buvo išaiškinta, kai jo fotografija buvo rodoma žinių tarnybos.

"The Boston Herald" rugsėjo 13 d. laišku skyrė jėdą laišką ir sušaržutą Andropovo fotografiją. Laiško antraštė: Killing is their way. Laiške aprašoma, ką darė sovietai, kai jie užėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją, ką darė su Čekoslovakija, Vengrija, o dabar su Afganistanu. Esą nuo 1917 metų kulkosvaidžių žudynės ir gazuolinis deginimas yra jų kare.

RENGINIAI

Spalio 8 d. 3 val. p. p. Lietuvių Piliečių d-jos mažojo salė LMF Bostono klubo susirinkimas.

Spalio 16 d. E. Jucitės naujos knygos "Ilgaros Naujamiestis" suktuvės Tautinės S-gos namuose, So. Bostone.

Spalio 22 d. Lituaništinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas tradicinis balius So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Lapkričio 13 d. Šv. Petro parapijos kalėdinis bazaras So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Lapkričio 20 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Lapkričio 27 d. Jono Vanaigačio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas: 10:15 val. ryte Šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų minėjimas salėje po bažnyčią.

1984 m. balandžio 1 d. Minčių vedamos radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas, o rugpjūčio 12 d. 50 metų sukakties piknikas.

TRUMPAI

— Aktorė Aleksandra Gustaitienė skaitys paskaitą apie Henriką Kačinską, jo veiklą ir premijas gavimą. Paskaita bus Piliečių klubo direktoriaus kambarėje 3 val. po pietų spalio 8 dieną. Yra kviečiami visi atsilankyti.

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas penktadienį iš WEVD Stoties New York'e nuo 10 iki 11 val. vakaro. 97.9 meg. FM. Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas sekmadienį, nuo 2:05 iki 3:00 val. po pietų, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU).

Direkt. Dr. JOKUBAS STUKAS R. 234 Sunlit Drive Watchung, N.J. 07060 Tel. — (201) 753-5636

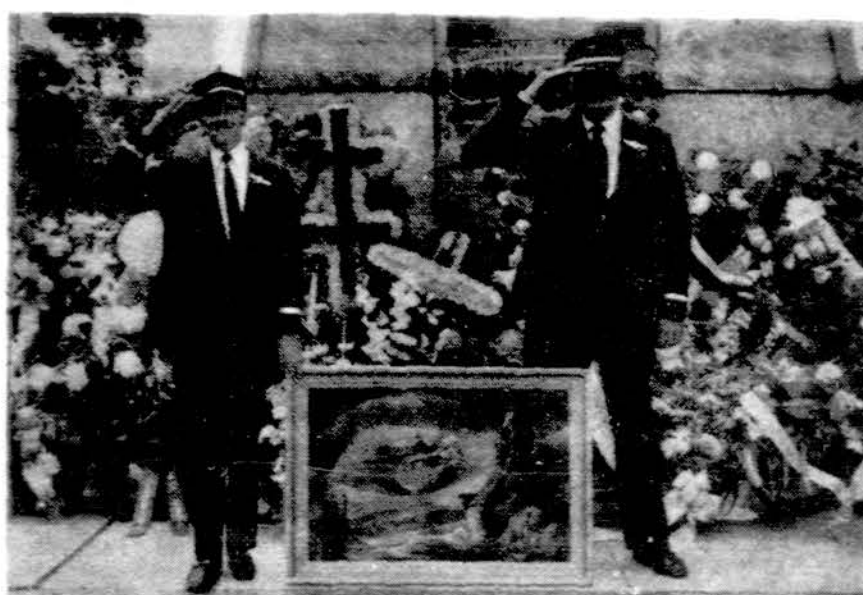
LIETUVOS BAŽNYČIOS III Kauno arkivyskupija

Siame III tome aprašyta Kauno arkivyskupijos bažnyčios, koplyčios, kapinės, varpinės, paminklai. Kryžių kalnas: aprašomi vyskupai, valdytojai, kunigai...

Ypatingas dėmesys skirtas iliustracinei veiklai. Dauguma bažnyčių bei religinių paminklų nuotraukų čia skelbiamos pirmą kartą. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. Jurgio Gimbuto. Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 512 psl., kietais viršeliais. Spaudai paruošė ir išleido Amerikos lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press) Chicagoje. Spaudė Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu 25 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 Illinois gyventojai dar pridėda \$1.38 valstybės mokesčio.

Kauno arkivyskupija

Darius ir Gireno sukakties minėjimo eisenoje Darius — Gireno "Aros" fondas. Iš kairės: Gediminas Janula ir Jonas Nausėda.

Nuotr. G. Janulienės

— Jonas Vizbaras supažindins klausytojus su Elenos Jomcūtės naujai parašyta knyga "Ilgaros Naujamiestis". Ištraukas iš knygos skaitys dramos aktorė Aleksandra Gustaitienė, žodį tars ir pati autorė. Supažindinimas su knyga bus spalio 16 d. Tautinės Sąjungos namuose 3 val. po pietų. Visuomenė yra kviečiama dalyvauti, nes šis vakaras bus įdomus. Programą praves El. Vasyliūnienė, LMF pirmininkė.

Dr. Jonas Vaišnora, M.I.C.

1 Jurgio Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą

2 Sv. Sosto atstovo Rati vizitas Lietuvoje ir Latvijoje

Leidinėli išleido Tėvai Pranciškoni 1982.

Kaina su persiuntimu 5 dol.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo Federalinio Kredito Kooperatyvu AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE 2422 W. Marquette Rd. Chicago, IL 60629 Tel. 737-2110

Pirm. 2:00—6:00 Treč. 2:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00

CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 Tel. 656-2201

Antr. 3:00—6:00 Ketv. 3:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%. Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę). Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

STASYS RASTIKIS

LIETUVOS LIKIMO KELIAIS IŠ MANO UŽRASŲ

IV tomas

Sis leidinys jau seniai daugelio skaitytojų buvo laukiamas pasirodant. Knygoje sutelkti jo užrašai. Štai kaip autorius skelbia įvado vietoje: "Šioje knygoje, kaip ir kitose, nenoriu nieko peikti, nei girti. Rašau "sine ira et studio" — be šališkumo, nes tik tuo keliu galima pasiekti istorinę tiesą, ar bent priartėti prie jos".

Išleido Akademinės Skaitijos leidykla, Chicago 1982 m. Kaina su persiuntimu \$20.00.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.26 valstybės mokesčio.

AMBER

The Golden Gem of the Ages

By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atlyginimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o deli iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL—VAZNE-LIJŲ kurtas rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 280 pusl., kieti viršeliai. Graži dovana tiek vieni, tiek visiems.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.62 valstybės mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED — MOTERYS

Experienced Cook

QUALIFIED WOMAN NEEDED FOR ST. CHRISTINA CATHOLIC RECTORY

Live in — Beautiful Modern Apartment, Plus Excell. Salary & Benefits. References appreciated. Speak English.

CALL FATHER CURRAN 779-7181

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spaivotos ir paprastose. Radijai, Stereo ir Oro Vėsinčiai.

PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1436

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4239 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių Iškviatimai, pildomi Pilietybės Prayimai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4050 Archer Avenue Chicago, IL 60632, Tel. 327-5866

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai — patalynai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Primame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

MOVING

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai ir mūsų sandėliu.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 66 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valentinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Perskaityt "Draugą" duokite ji kitiems pasiskaityti.

REAL ESTATE

Parduodamas 4 miegamų "expandable" namas. 1 1/2 vonios. Įrengtas rūšys. Centr. oro vėsinimas. 1 1/2 mas. garažas. Apyl. 71-os ir Pulaski. Skambint (angliškai) tel. 284-8446.

Parduodamas vieno aukšto namas su įrengtu porčium, 1 mieg. butu rūšy. Washtenaw Ave. tarp 65-os ir 66-os. Skambint po 6 val. vak. tel. 776-4975

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notaristas — Vertimas

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kodzia Ave. — 778-2233

Pajamų bungalow — 1 1/2 aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb. 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvo dirbtuvė rūšy. Geros pajamos. 69-ta ir Washtenaw.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

2501 W. 63rd Street

Tel. — 436-7878

Senatvė verčia parduoti 50 akrų su namais. 7.57 akrų su namais \$69,000; 16.87 akrų su medžiais \$4,500 už akrą; 26 akrų po \$3,000 už akrą. Galima pirkti atskirai arba kartu.

4 butų mūr. — 3 butai po 2 miegamus, vienas butas su 1 miegamu \$98,000.

5 mūr. namai geriausioje vietoje prie Lemonto. Galima pirkti po vieną namą arba visus. \$65,000 už vieną.

ABROMAITIS R. E.

1005 Porter St. — Lemont, Illinois

TEL. — 257-6675

ISIGYKITE DABAR

Popular Lithuanian RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA

ASTUNTOJI LAIDA

Surengė

Juozas J. Daušvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daušvardienė vėl patiklino ir pagraizino šią laidą naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi labai daug pasiekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygų Skyrimas

4545 W. 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$5.65

Illinois gyventojai pridėkite dar

VYTAUTAS ALANTAS

PAVERSMAI

Eilėraščiai

Leidinyje turi 221 psl., didelio formato. Savo tematika, turiniu sudaro 15 atskirų skyrių su įvairaus pobūdžio eilėraščių susijusių su mūsų tautos tragedij ir šių dienų tikrove.

Spaudė Morkūno spaustuve. 1982 m. Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu \$11.25.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

Dėl gerų rezultatų, skelbkites

dienrašty "Drauge".

GRYBS, GRYBS

Lietuviškas dainorėlis mažiesiems. Leidinėlis paruoštas rūpestingai, dainos ir iliustracijos longva suprantamos. Tai graži dovana mažiesiems. Parinktų eilėraščių muziką atkūrė — Daiva Matulionytė de Sa Pereira. Iliustracijos — Raminta Bauktytė-Lapšienė ir Renatė Anyaitė-Gudat. Techniškas paruošimas ir pagalbiniai darbai — Raminta Raslavičiūtė-Saib, Laima Bačinskaitė-Salčiuvienė ir Austė Paliokaitė-Vygantienė. Išleido Lietuvių-Amerikietiškoji priemonė lietuvių Amerikos lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press) Chicagoje. Spaudė Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu 4 dol.

KANADOS ŽINIOS

Hamilton, Ont.

PENSININKŲ NAMAI

Berašant šią žinutę, Hamiltono lietuvių pensininkų namų "Rambynas" jau mūrijamas trečias — ketvirtas aukštas, apie spalio mėnesio vidurį rangovas žada ir stogą uždengti, o gruodžio mėnesį raktus įteikti. Vieną pavyzdinį butą žada įrengti anksčiau — spalio ar lapkričio mėn. Bendrovė prašo Hamiltono ir apylinkių lietuvių paskubinti įteikti pareiškimus tuose namuose butui gauti. Pirmiesiems bus galima pasirinkti patinkamesnį, kuriame aukštesnį ir katram šone, taip pat ir nuomos nuolaidą gauti.

Valdžios įstaiga CMHC, remiant mūsų namų statybą, reikalauja, kad visi butai būtų išnuomuoti iki namo statybos užbaigimo. Hamiltono "Rambynas" statomas ne vien tik hamiltoniečiams, bet visiems lietuviams, kad ir iš toliau atvykstantiems. Turime pareiškimų iš Quebeco, Britų Kolumbijos, net iš Anglijos. Visi mielai bus priimti, kiek tik butų turėsime, bet turim pareiškimų jau ir iš kitataučių — kanadiečių. Surinkę pareiškimus pradėsime sudarinėti namų sutartis. Vieno miegamąjo buto kaina nuo 330 dol. iki 350 dol. Pagal dabartinių laikų statybos kainas, ši nuoma apskaičiuota minimali, tik paskaičiuokim, kiek mums patiens savo name gyventi kainuoja, o ir dabar dar pigesni — seniau statyti apartamentai greit pakels savo nuomas, nes kai kurie jau nebeišsiverčia — bankrutuoja. Bet ir šių mūsų nuostatų kaina (350 dol.) turės mokėti tik labiau pasiturintieji — gaunantieji daugiau kaip 1400 dol. pajamų per mėnesį. Mažiau gaunantieji mokės tik ketvirtadali — nuo savo pajamų. Pavyzdžiui gaunant 800 dol. per mėnesį, už butą turės mokėti tik 200 dol., skirtumą (150) padengs valdžia. Apskaičiuojant savo pajamas, reikia sudėti vienerių metų įvairių pensijų ir jų priedus, bankų indėlių nuosimčius (ne patį kapitalą) valdžios bonų, šerų ar kokių kitų investavimų nuosimčius ir kt., padalinti iš 12, čia ir bus mėnesinės pajamos, nuo kurių bus apskaičiuojama nuoma. Žinia, viso pastato su tokiom nuolaidom išnuomuoti negalėsime. Nuolaidų gavimas priklausys ir nuo pirmumo pareiškimą įteikiant.

Pastatas bus 4-5 aukštų, turės 45 butus su vienu miegamuoju ir 5 su dviem miegamaisiais, po 450 dol. mėnesinės nuomos. Kiekvienas butas turės balkoną, kilius ant grindų, virimo plytą, šaldytuvą, TV kabelio lizdą. Visas pastatas apšildomas elektra. Už elektros energiją atskirai mokėti nereikės, tas jau įskaityta į nuomą, nei su

elektros įstaiga jokių sutarčių sudarinėti nebereikės. Reikės mokėti tik už telefoną ir TV kabelį, kas norės jį turėti. Name bus keltas, kiekviename aukšte atmatų angos, apačioj skalbykla, pirtis — sauna. Bus ir bendros patalpos: salė susirinkimams su virtuve, poilsio kambarys — skaitykla, įvairiems darbeliams kambariai, sandėliai. Salės bus vėsinamos. Į butus, kas norės, galės vėsinimą įsivesti pats — viskas paruošta instaliacijai.

Pastatas statomas Hamiltono vakaruose, 1880 Main St. West. Prieky bus 15 automobilių aikštelė. Vieta švari, graži, be oro taršos, geras autobusų susisiekimas su lietuvių katalikų šventove ir miesto centru. Aplink yra įvairių krautuvų. Žodžiu, gera rami vieta pensininkams pagyventi be jokių rūpesčių lietuviškoje aplinkoje. Dar neturim tam pastatui lietuvių vedėjo — superintendente. Gali būti ir ne pensininkas, gaus butą ir atitinkamą atlyginimą.

Besidominčius šiuo darbu prašome kreiptis į draugovės narius. Šiuo metu draugovėje "Rambynas" yra šeši nariai: L. Skripkutė — pirmininkė, A. Patamsis — vicepir., R. Sakalas — izdininkas, B. Kromas — finansinis patarėjas, A. Šilinskis — statybos patarėjas ir A. Jankūnas — sekretorius.

Morgičiai gauti 35-ies metų, namų pastatius reikės mokėti tik du procentus palūkanų (interest). Po 35 metų arba ir anksčiau — morgičius išmokėjus, tas pastatas pereina lietuvių pensininkų pilnon nuosavybėn.

Prašant pareiškimų ir kitais reikalais rašyti ar skambinti A. Jankūnui, 103 Acedemy Ave., Ancaster, Ont., L9G 2Y2, telef. 648-3428, area code 416, arba kreiptis sekmdieniais po Mišių Jau-nimo centre pas G. Kairienę, tam reikalui ten būdinčią.

Draugovė "Rambynas"

MŪSŲ KOLONIJOSE

Washington, D.C.

MIRĖ L. EURKOOS

Rugsėjo 18 d. mirė viena seniausių Amerikos lietuvių veikėjų — a.a. Louise Eurkoos (Jurkus-Jančaitis), gimusi 1894 m. Dickson City, Pa. Ji buvo Lietuvių dienos 1916 m. rengimo Rochester, N.Y., komiteto sekretorė, 1918 m. kaip delegatė dalyvavo Madison Sq. Garden, N.Y., suvažiavime, kuriame buvo reikalaujama Lietuvai autonomijos, buvo Tautos fondo Rochesterio komiteto sekr. Visą savo gyvenimą priklausė ALK susivienijimui, pastaroju metu buvo Washingtono kp. fin. sekr., dalyvavo ateitininkų, vyčių, Balfio, ir moterų veikloje. Buvo viena Lietuvių draugijos Washingtono steigėjų 1935 m. ir viena pagrindinių Vasario 16-sios mi-

MARTYNĄ NAUBURĄ PRISIMINUS

Š. m. rugpjūčio 17 d. suėjo dešimt metų nuo pedagogo Martyno Nauburo mirties.

Gimęs 1898 m. Laugaliuose, Katyčių valsč., Pagėgių apskrityje, Martynas baigė Klaipėdos mokytojų seminariją ir toliau tęsė studijas Karaliaučiaus ir Berlyno universitetuose. Išlaikęs specialius egzaminus mokytojo cenzui įsigyti, jis iš pradžių mokytojavo Trakėdžiuose ir Smalininkuose, paskui ilgą laiką dėstė mokytojų seminarijoje. Nuo 1934 iki 1939 m. jis buvo Klaipėdos krašto pedagoginio instituto lektorius, o nuo 1940 iki 1944 m. Šventosios gimnazijos Palangoje ir Kretingoje direktorius. Nuo 1930 iki 1939 m. jis taip pat ėjo Klaipėdos krašto muziejaus direktoriaus pareigas. 1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos su daugeliu savo tautiečių, nuo 1945 iki 1949 m. jis buvo Augsburgio lietuvių gimnazijos vicedirektorius ir vėliau tapo jos direktorium. 1949 m. atvykęs į Chicago, jis aktyviai dalyvavo įvairiose Mažosios Lietuvos organizacijose. Kurį laiką buvo Mažosios Lietuvos draugijos pirmininkas, Maž. Lietuvos bičiulių pirmininkas ir nuo 1953 iki 1958 m. evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos tarybos pirmininkas. Be to, jis buvo ilgametis Amerikos vokiečių populiarus "Die Hausfrau" mėnesinio žurnalo redaktorius.

Martynas padarė svarbų ir pasiliekantį įnašą į Amerikoje leidžiamą Lietuvių Enciklopediją, kurioje jis kruopščiai ir ištvermingai bendradarbiavo ir buvo Maž. Lietuvos skyriaus redaktorius. Jis parašė daugybę straipsnių apie Mažosios Lietuvos ir Prūsų lietuvių vietoves, asmenvardžius ir kt. Jo pastangomis buvo surinkta, kondensuota ir išsergata būsimoms kartoms nemaža reikšmingos informacijos. Dirbdamas įvairiose švietimo institucijose, Martynas su tikru atsidėjimu ir pasisekimu sėjo į savo studentų jauną sėklą žinojimo ir žmogiškumo sėklą ir jau čia gyvendamas turėjo didelį atpildą: savo auklėtinių meilę ir respektą. Šiandien jo mokinių tarpe rasime ir nemaža Amerikoje ir kitur gyvenančių ir aukštas pozicijas užimančių mokslo žmonių.

Mes prisimename Martyną ne tik kaip švietėją, istoriką, etnografą, žurnalistą, bet ir kaip patriotą lietuvių, kuris per visą savo ilgą amžių siejojos

nėjimų Washingtono rengėjų, kol čia dar nebuvo LB apylinkės. Nemačius Lietuvos, gerai mokėjo lietuvių kalbą, ja džiavosi ir, kur galėjo, ją var-tojo. Palaidota Arlingtono karinėse kapinėse greta savo vyro Martyno Eurkoos, kuris buvo Amerikos karo laivyno orkestro dirigentas.

(jv)

lietuviybės išlaikymu ir "drūta, kaip ažuolas prie Nemunėlio" stovėjo, laiko audrų nepalaužiamas, šviesus pavyzdys visiems lietuviams. Mūsų tauta, ir ypač Mažoji Lietuva, ji atsimins per kartas kaip vieną savo taurių sūnų.

Martyno draugai, bendradarbiai ir kaimynai, visi, kurie pažino jį, jį mėgo, nes jis buvo draugiškas, kuklus ir malonus, visuomet linkęs padėti kiekvienam, kuriam reikėjo pagalbos ar patarties. S. Juro žodžiais tariant, "net duonos rieke ir cukraus gabaliuku dalinosi... Užpuolus prieš lektuvams besitraukiančius, savo kūnu dengė mažiau saugius".

Martynas buvo retas žmogus, nes jis visuomet akcenta-

vo gerąsias gyvenimo puses. Jis sugebėjo matyti kituose, drauguose ir nedrauguose, kas gera, kas teigiama. Jo širdis gyveno ir gėrėjosi tuo, kas kelia gyvenimą, kas jį lengvina ir daro laimingą ir kas apšviečia ir išlaisvina žmogų. Diskusijose jis dažnai reikšdavo nepasitenkinimą neigiamą, destruktivą, neobjektyvia kritika. Savo mokiniuose jis įžiūrėdavo gerų ypatybių, jas pabrėždavo ir skatindavo. Nenuostabu, kad jauni jo auklėtiniai jį mylėjo ir gerbė.

Lūdna, kad mūsų senieji tautos švietėjai, kaip Martynas, vienas po kito palieka mus. Tačiau jų darbai ir meilė mūsų tautai ir tėviškei niekada nebus pamiršti.

Dr. Algirdas Jurėnas

A. + A. ADOMUI RUMŠAI

mirus Sunny Hills, Floridoje, gilaus liūdesio gaubiamą žmoną VALERIJĄ ir visus GIMINES nuoširdžiai užjaučiame.

IRENA IR VYTAS RADŽIAI

ALBERTAS STOCKUS

JONAS PASTUKAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel. — 476-2206

ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY

SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Atidara biokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro

Sekmdieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Lietuvių ekskursija į ROMĄ IR ŠIAURES ITALIJĄ

Šv. Kazimiero 500 Metų Mirties minėjimo iškilmės. Lietuvių kelevij intencija šv. Mišias atnašaus Popiežius Jonas Paulius II šv. Petro bazilikėje 1984 m. kovo 4 d.

Kelionėje dalyvaus Jo eksc. Vysk. Vincentas Brizgys.

Išvykstame vasario 27 d., grįžtame kovo 12 d., 1984 m.

Aplan kysime

ROMA — ASSISI — FLORENCIJA — PADUJA
VENECIJA — VERONA — MILANA

15 dienų ir 14 naktų kelionės kaina \$1,649.00 asmeniui (dviese kambarį). \$170.00 primokėti vienam asm. kamb.

Į kainą įskaitoma visi valgiai.

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas MATILDĄ GAUCIUS arba PETRĄ MOCKAITI

(312) 332-4111 dienomis

(312) 629-2957 po 7 val. vakaro

Dar yra ribotas skaičius laisvų vietų.

WORLD EXPRESS, Inc.

230 W. Monroe Street

Chicago, IL 60606

VINCAS LIULEVICIUS IŠEIVIJOS VAIDMUO

Nepriklausomos Lietuvos Atkūrimo darbe

IS PRATARMES: "Žiūrėkite, ką anų laikų lietuviai išėiviai padarė! Ar mes užtenkamai dedame pastangų, kad Lietuva vėl būtų atkurta! Juk ir mūsų darbus ateityje skačiuos, kaip ir mes skačiuojame anų!"

Leidiny yra suskirstytas į keturias dalis: Išeivija Lietuvos garsinimo darbe. Išeivijos politinė veikla Lietuvos laibui. Išeivijos kultūrinė parama Lietuvai. Išeivijos ekonominė parama Lietuvai.

Knyga kruopščiai paruošta, lengvai ir su įdomumu skaitoma. Illeido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba su Lietuvių Fondo parama 1981 m., didelio formato, 400 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu \$14.00

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street

Chicago, IL 60629

DRAUGAS, trečiadienis, 1983 m. spalio mėn. 5 d.

7

Sunny Hills, FL, Liet. Bendruomenės nariui

A. + A. ADOMUI RUMŠAI mirus,

aktyvią mūsų Liet. B-nės narę, žmoną Valytę ir visas kitas gimines nuoširdžiai užjaučia

Sunny Hills, FL Liet. B-nės nariai:

V. L. ADOMAVIČIAI

K. S. ALEKSANDRAVIČIAI

V. M. AMBRULAIČIAI

A. M. BALČIONAI

V. O. BALUČIAI

J. BAUZYŠ

V. G. BELECKAI

F. BOČIŪNAS

D. A. DULAIČIAI

P. J. JANULIAI

KUN. P. JARAŠKA

H. S. KACINSKAI

M. E. KIELAI

V. B. LABUČIAI

M. E. LUKAI

V. O. MAMAČIAI

B. MATUZIENE

M. E. MILUKAI

D. B. NORMANTAI

S. S. PAULASKAI

A. PECENKIENE

J. O. PELECKIAI

A. PILECKAS

E. PUTVYTE

KUN. A. RAČKAUSKAS

H. O. SCHUBERT

A. SIMKIENE

V. A. SNARSKIAI

J. K. STRAZDAI

J. A. VYSNIAUSKAI

H. V. ZITIKAI

J. ZORUBA

K. A. ZUKAUSKAI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIONAS

Laidotuvių Kopolyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

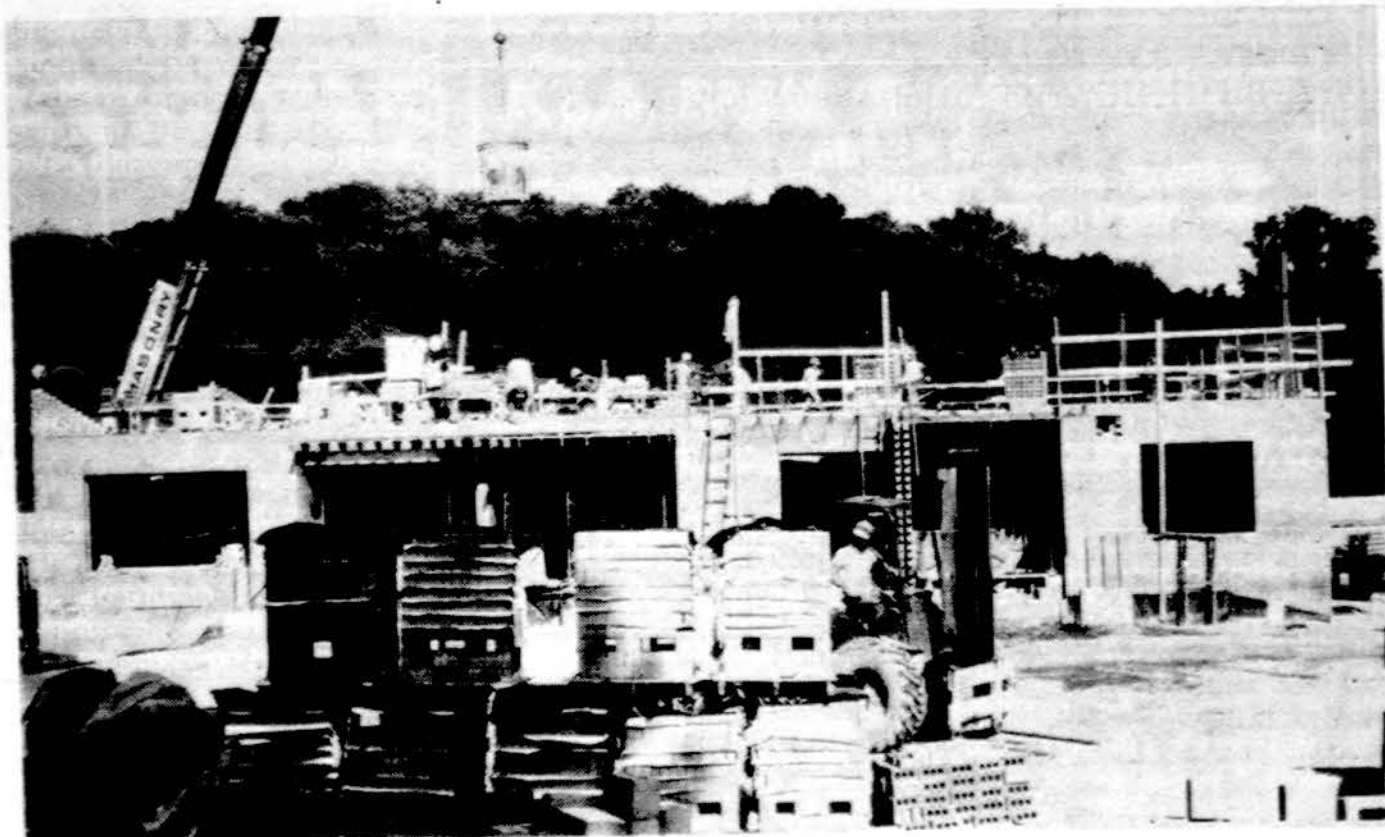
VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Hamiltono, Kanadoje, lietuvių pensininkų namų statyba.

Nuotr. J. Miltenio

APLINK MUS

× Kazimiera ir Kazys Bradūnai po ilgesnių atostogų pereiną savaitę jau grįžo į Chicago. Jie buvo pas savo dukterį Elena ir sūnų Jurgio šeimą Washington, D.C. K. Bradūnas su dukra Elena tris savaites lankėsi Sveicarijoje ir Italijoje. K. Bradūnienė jau vėl pradėjo dirbti "Drauge".

× Birutės ir Raimundo Pečiūnų sūnus Gintaras Andrius buvo pakrikštytas Šv. Pranciškaus bažnyčioje East Chicago, Indiana. Krikšto apeigas atliko šios parapijos klebonas kun. J. Daniels. Krikšto tėvai buvo Genovaitė Baradienė ir Antanas Vilutis. Saunias krikštynų vaišes suruošė Gintaro Andriaus senelė Elena ir Jonas Pečiūnai Munster, Ind.

× Linas J. Kojelis šį penktadienį, spalio 7 d., 8 val. ryto The Union League Club, 65 W. Jackson Blvd., pasidalinis įspūdišiais apie savo darbą kaip Baltųjų Rūmų Viešųjų ryšių įstaigos direktoriaus pavaduotojas. Pusryčius Kojelio garbei rengia Ethnic Cultural Preservation Council. Norį dalyvauti prašomi užsiregistruoti pas Carolę Balzekas, tel. 847-1515. Anksčiau dirbęs Pentagono, Kojelis į Baltuosius Rūmus perėjo š. m. gegužės mėn.

× "Bridges, Lithuanian-American Newsletter", spalio numeris, pasiekė redakciją. Šiame numeryje rašoma apie Lituanistikos katedros steigimą Illinois universitete, apie Marianopolio mokyklą, Pas. Lietuvių Bendruomenės seimą ir Lietuvos Vyčių seimą ir kt. Taip pat išspausdintas prezidento R. Reagano laiškas amb. Kirkpatrick prie Jungtinių Tautų apie Lietuvos ir Pabaltijo kraštus. Taip pat yra nemažai kitos lietuviškos informacijos. Redaguoja Dėmė Jonaitis ir Dalia Bulvičiūtė.

× Kan. J. Tumo-Vaižganto 50-ties metų mirties sukakties minėjimą rengia Korp' Neo-Lithuania Chicago padalinys ir L. T. sąjungos Chicago skyrius. Minėjimas bus spalio 9 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Liet. Tautiniuose namuose. Pagrindinį žodį tars rašyt. Antanas Gustaitis, po to bus meninė programa. Visi kviečiami kviečiami šiam minėjime dalyvauti.

× Dengiamie ir taisomie visų rūšių stogus. Taip pat darome aluminijaus ir medžio darbus. Skamb. Algimui Jasaičiui tel. 434-4486 arba 434-2165. (sk.).

× Dail. Zitos Sodeikienės parodos "Berlyno siena" atidarymas bus "Galerijoje" šį šeštadienį, spalio 8 d. nuo 1 iki 5 val. popiet. 3 val. vyks speciali programa, dalyvaujant pačiai dailininkei. Visi kviečiami atsilankyti. (pr.).

× Lietuvos Fondo vadovybė kviečia Chicago ir apylinkių lietuvius įsijungti į šio rudenio Fondo vajų. Nariai, ar nauji nariai paaukoję 100 dol. gauna vieną bilietą į užbaigtųjų banketą, kuris įvyks lapkričio 5 d. Jaunimo centre. Pavienio bilieto kaina 15 dol. Inašus siųsti ir informaciją galima gauti kiekvieną darbo dieną L. F. raštineje — 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629. (sk.).

ARAS

Dengiamie ir taisomie visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patyrimu: esame apdrausti Pats prižiūriu darbą.
ARVYDAS KIELA
737-1717

× "Lietuvos bažnyčių" knygy autoriui reikalingos šių Vilniaus arkivyskupijos kunigų nuotraukos: Edmundo Basio, Kazimiero Buroko, Adolfo Gruodžio, Adomo Masiulionio, Stasio Stašelio, Stepono Ventos, Jono Vienažindžio, Adomo Zarembo, Baltazaro Budrecko, Pranciškaus Caplio, Juozapo Erciaus, Dominiko Gailiūšo, Antano Gedgaudo, Juozo Judagalvio, St. Kakariokos, Jz. Karaliuko, Mykolo Masiulio. Jei kas turėtų ir galėtų paskolinti, prašomi pranešti Br. Kvikiui, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

× Midland Savings and Loan Assn. įstaiga kurios prezidentu yra Paul Zogas, pagerbdamas buvusį įstaigos prezidentą Frank Zogą, ilgametį Balso direktorių ir mecenatą, sutiko jau septintą kartą globoti Balso 1983 metų rudenį vajų, apmokėdamas vajuos atidarymo ir uždarymo išlaidas.

× Jaunimo centro kavinėje kun. Petras Daugintis duos konferenciją "Ivadas į šv. Jono Evangeliją" spalio 7 d., penktadienį, tuoj po 9 val. šv. Mišių, kurios bus Jėzuitų koplyčioje. Visi, kurie tuo metu turi laiko, prašomi ateiti konferencijos pasiklausyti.

× Brighton Parko Lietuvių namų savininkų susirinkimas bus ketvirtadienį, spalio 6 d., 7 val. vak. Nekalto Prasidėjimo par. mokyklos salėje. Susirinkime prisidės dalyvauti 12 wardo ald. Al Majerczyk, policijos ir ugniagesių vadai, kurie informuos apie miesto programas, kurios liečia ir Brighton Parką. Kviečiami visi dalyvauti.

× Dovyilė Salčiūnienė, dirbusi Century Savings and Loan Asso. kaip administracijos asistentė, pakelta šios bendrovės įdininke. Ji yra rašyt. Nijolės ir A. Užabalių duklė, baigusi ekonomiją Illinois universitete. Apie ją rašo "Brighton Park Life" laikraštis.

× Bilietai į VI-ji Teatro Festivalį jau gaunami J. Vaznelio "Gift International" prekyboje, 71 ir Campbell darbo valandomis. Bilietai į vaidinimus tik po 5 dol. — prašome įsigyti iš anksto, nes visos eilės numeruotos. Kvietimai į žymenų vakarą 10 dol. asmeniui. Teatro Festivalį rengia LB Kultūros Taryba š. m. lapkričio 23—27 dienomis Jaunimo centre. (pr.).

× Eugenijus Butėnas kartu su LCA Photo, 54 E. St. Charles Rd., Villa Park, Ill., atlieka visus foto darbus: portretus, vestuves, komercinius. Taip pat parduodami filmai ir atliekami foto gamybos darbai. Valandos kasdien 10-6, šeštadieniais 10-4, arba pagal susitarimą. Tel. 279-3405. (sk.).

× Pijaninio derintojas. Prityręs. Herkulis Strolia. Skambinti vakarais tel. 687-1430. (sk.).

× 15-tą spalio važiuoju į Floridą, St. Petersburgą, galiu pasiimti vieną ar du asmenis. Pageidaujama vairuojantis. Teirautis po 5 val. vak. tel. 652-8747. (sk.).

× Jaunimo centro Moterų klubas rengia vakarą "Kelionė per Juodosios jūros šalis" skaidrėse. Vakaronė bus Jaunimo centro kavinėje penktadienį spalio 7 d., 7:30 val. vak.

× Pianistas Vytautas Bakšys pirmą kartą Chicagoje koncertuos spalio 16 d. 3 val. p. p. Koncertas bus Jaunimo centre. Rengia "Margutis". Visi kviečiami.

× Aušros dr. Jos, siekiančios vakariniuose priemiesčiuose įteigti lietuvių namus, labai pasimodėstą ir Vitalių Umbrasus spalio 16 d. 12 val. ruošiamą "Cepelinų gegužinė". Visi kviečiami atvykti. Važiuoti Stevenson greitkelio iki Lemont Road, tada sukiti į pietus iki 103-šios gatvės.

× Į "Ateities" jaunimo premijų vakarą jaunimui kelia grindžia talentas ir darbštumas. Specialią premiją laimėjęs Gytis Liulevičius rašo: "Labai dėkoju už premiją. Ateities vakarėlyje dalyvavau... O dabar reikia vėl griežti plunksnos — ateinančiam konkursui". Spalio 15 d. Jaunimo centre Chicagoje susitiks ne tik talentingi ir darbštūs jaunuoliai, bet ir vyresnieji, kurie vertina jaunimo kūrybines pastangas.

× Rasiavičių šeimos vaikai, atsiliepdami į šauksmą, kad ir jaunimo stotų ginti lituanistikos katedros įkūrimo reikala, šiomis dienomis įsijungė į stambesniųjų aukotojų gretas. Linas Rasiavičius iš Huntington Beach, Cal., lėšų teikimo komitetui pažadėjo 1,000 dol. ir atsiuntė pirmąjį 200 dol. įmokėjimą. Jolanta Rasiavičiūtė iš Chevy Chase, Md., pasižadėjo 600 dol. ir atsiuntė taip pat 200 dol. O kur kitas jaunimas? Nejaugi per šį kritišką mėnesį neatsirastų nė 10 jaunosios kartos lietuvių, kurie katedros steigimo reikalui pajęgtų skirti bent po 500 dol.?

× Sol. Jonas Vaznelis, Chicago, Ill., Gifts International, už parduotas knygas atsiuntė 600 dol. Stasys Prapakas, Toronto, Kanada, atsiuntė 200 dol. Sol. J. Vaznelis ir Stasys Prapakas, mūsų nuodirdūs bendradarbiai, artimai bendradarbiauja ir laiku atsiskaito su "Draugo" administracija.

× Inž. Pranas Urbutis, Light-house Pt., Fla., mūsų garbės prenumeratorių ir bendradarbių, atsiuntė 10 dol. auką su tokiu laišku: "Šaknelių negaliu grąžinti, nes jos pražuvo atostogų metu... tebūna lietuviška spauda stipri, galinga ir visada laisva, nes tik stipri spauda užkerta teisingą laisvės ugnį parvertoje Lietuvoje ir ta ugnis amžiais neužges". Dėkojame už auką ir gražų laišku.

× Jadvyga Kollis, Bronė Dirvantienė, Povilas Mazinas, Ignas Pakulis, A. Grigaliūnas, Jadvyga Sliužas, Chicago, Ill., Jonas Virbickas, Twin Lakes, Wisc., Jonas Budrikis, Wisconsin Dells, Wisc., A. Juras, Kenosha, Wisc., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Br. Skirpienė, Washington, D.C., gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 11 dol. auką už jas ir kalendorių ir visiems "Draugo" darbuotojams palinkėjo geros sėkmės. Labai ačiū.

× Jonas Yla, Chicago, Ill., mūsų bendradarbis, apsilankęs "Drauge", pratęsė prenumeratą ir pridėjo 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Aleksas Kikilas, Evergreen Park, Ill., mūsų garbės prenumeratorių, rėmėjas, gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Nuodirdus ačiū.

× Judita Boderytė, Clevelando Sv. Kazimiero lit. m.-los dvikabės klasės mokinė. ("Aušros spinduliai").

Jonas Mineiga

RUDENI

Mūs žaliame sodely Vasara viešėjo. Kur, sakyk Jūrate, Ji dabar išėjo?

Net graudu — jau parke Paukščiai nebegieda. Viesulas nuskynė Paskutinį žiedą.

Nesiruoškim šokiui — Žioga smuikas tyli. Dėdė rudenėlis Mūsų nebemyli.

Daug kelių, kelelių, Jie ilgi, šakoti, Elikim, Birutėle, Vasaros ieškoti.

GALVOSŪKIAI

Šia laida pradėdame galvosūkių seriją, kuri tęsis iki ateinančių metų gegužės mėnesio. Šiuos galvosūkius gali spręsti visi, dideli ir maži. Sunkesni — vyresniems, lengvesni — jaunesniems. Taškai reikalingi tiems, kurie dalyvaus sprendimo konkurse. Konkursas taisyklės šios: gali dalyvauti iki 16 metų amžiaus, sprendimus siųsti redaktoriui, kuris registruos gautus taškus. Jei redaktorius gaus sprendimą tada, kai jau T. Z. 600 dol. ir atsiuntė taip pat 200 dol. O kur kitas jaunimas? Nejaugi per šį kritišką mėnesį neatsirastų nė 10 jaunosios kartos lietuvių, kurie katedros steigimo reikalui pajęgtų skirti bent po 500 dol.?

Tad visus kviečiu į smegenų gimnastiką. Sėkmės visiems.

LIETUVA

Man Lietuva nėra vien tik valstybė, Lietuva yra mano tauta, iš kurios mano gyvenimo papročiai prasidėjo. Tėveliai yra gimę Lietuvoje. Jų dėka aš galiu geriau Lietuvą suprasti. Jie mane išmoko lietuviškai kalbėti ir galvoti.

Aš tęsiu savo mokslo apie Lietuvą. Daug išmokstu apie josios šventoves, literatūrą, istoriją, kalbančią apie vargingus ir gerus Lietuvos laikus.

Per mokslo aš iškau galimybių savo lietuviškumą geriau tęsti. Man svarbu ne tik suprasti tikrus faktus apie Lietuvą, bet išmokyti lietuvišką pasakų, kurios daug ko išmoko. Apskritai, man Lietuva yra brangi — aš ją myliu ir visados mylėsiu.

Alvinas Kiršonas,

Toronto Aukštesniųjų lit. kursų studentas, Kanada. ("Mūsų pasaulis").

VAŽIUOSIŲ PRAKLAIPEDA

Aš einu į lietuvišką mokyklą, nes noriu kalbėti lietuviškai labai gerai. Kai aš būsiu 16 metų amžiaus, aš važiuosiu į Klaipėdą. Ten gyvena mano pusbroliu, teta, dėdė ir senelė. Aš noriu juos aplankyti, pamatyti. Todėl ir mokaus lietuviškai kalbėti.

Judita Boderytė,

Clevelando Sv. Kazimiero lit. m.-los dvikabės klasės mokinė. ("Aušros spinduliai").

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

[Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Redaguoja J. Pincas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 85th Place, Chicago, IL 60629

LIETUVISKA MOKYKLA

Mūsų mokytojas būdavo Kroky, dabar yra Audra Alksninytė. Mes turime laisvo laiko prieš dešimtą valandą. Aš galiu žaisti su savo broliu, draugais Aru ir Deniu. Paskui mes einame į šokių klasę. Paskiau važiuojame namo.

Kristupas Newmannas,

Rochesterio Mindaugo Tamonio lit. m.-los mokinys. ("Plunksna").

JEI AŠ LAIMĖČIAU MILIJONĄ DOLERIŲ

Jei aš laimėčiau milijoną dolerių, aš nežinočiau ką daryti. Padėčiau į banką, kol paauksiu. Man labai patiktų važiuoti į Bahamas. Aš manau, kad aš pirktčiau bilietą ir važiuočiau porai savaitė. Tada aš pirktčiau daug kitų dalykų, pavyzdžiui šunį, kuris man labai patinka. Pirktčiau žiedų, apyrankių. Kai būsiu vyresnė, pirksiu dalykus, kurie man bus reikalingi.

Nida Lukoševičiūtė,

Montrealio lit. m.-los mokinė. Kanada. ("Liepsna").

MANO ŠUO

Man labai patinka mano šuo Oliver. Jo kailis yra baltas ir ilgas. Jis bėgioja po kiemą. Kai mama pareina namo, jis loja. Jam labai patinka keptas viščiukas.

Nina Atkošūnaitė,

Lemonto Maironio lit. m.-los mokinė. ("Gintaro šalis").

ATOSTOGOS

Kai mokslo metai baigiasi, visi džiaugiasi vasara. Vaikai grybuoja ir žuvenija. Visi vėl pasimatome rudenį.

Julija Krumplytė,

Lemonto Maironio lit. m.-los mokinė. ("Gintaro šalis").

PIERRE ALAIN

Arras vietovėje Prancūzijoje gyvena Pierre Alain, kuris turėjo tris sūnus. Jie buvo trynukai. Jis visiems davė vardus. Pėre, kas prancūziškai reiškia tėvas. Vieni išėjo į kunigus. Prancūzijoje kunigus vadina Pėre. Taigi norėdami pasakyti titulą ir vardą sakydavo Pėre Pėre.

NELAUKIAMAS SVEČIAS

Kaip tu supranti, palikau Petrelui laišką, kad ryt ateisui pas jį po pietų. Ateinu — jo nėra namuose...

— Atrodo, kad jis tavo raštelį rado...

SILUMA IR ŠALTIS

Petras: — Kas lėčiau ateina, karštes ar šaltis?

Pranas: — Šaltis, nes šaltį gali gauti greičiau (you can catch cold easily).

GALVOSŪKIS NR. 1

(Žiūrėkite piešinėlį)

Kaip jums atrodo šis sutvėrimas? Jis gyvena niekieno žemėje. Jis sudarytas iš šešių gyvulių. Galite pasakyti iš kurių? (5 taškai).

RUDUO

Rudenį krenta lapai. Lapų spalvos pasikeičia. Kai jie nukrenta, mums reikia juos sugrębti. Aš sugrębiu lapus į vieną krūvą ir šoku į lapus. Rudenį labai smagu žaisti su lapais.

Nida Gelazytė,

Clevelandas. ("Mūsų žingsniai")

GALVOSŪKIS NR. 2

Trys berniukai rūsyje rado daug lemondado butelių. Jie pradėjo juos kilnoti ir skaiduoti. Surado, kad 7 buteliai buvo pilni, 7 nugerta pusė, 7 tušti. Jie pasakė mamai apie tuos gėrimus. Mama jiems leido pasidalyti po lygiai. Jie jau norėjo dalį lemondado perpilti į tuščius butelius, kad visiems išeitų po lygiai. Tačiau vienas berniukas pastebėjo, kad tai nereikalingas darbas. Jis padalijo butelius, neperpylęs lemondado. Kaip jis padalijo? (10 taškų).

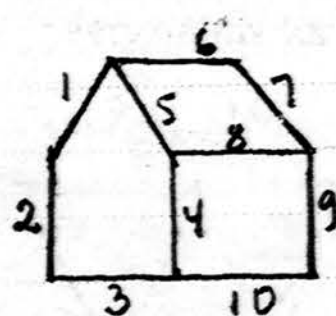
GALVOSŪKIS NR. 3

Kiek naujų žodžių galite padaryti iš žodžio Pratinas raidžių. Tų pačių raidžių kartoti negalima. Žodžiai turi būti vartojami bendrinėje kalboje. Kas suras iki 10 naujų žodžių gaus 5 taškus, o kas daugiau negu 10 žodžių, gaus 10 taškų.

GALVOSŪKIS NR. 4

(Žiūrėkite brėžinėli)

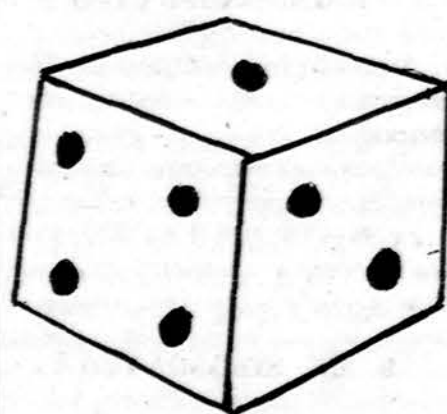
Iš vienodo ilgio 10 pagaliukų susstatykite tokį namelį. Pakeiskite dviejų pagaliukų pozicijas taip, kad namo galas būtų antro pusėje. Kurios pagaliukus keisite? (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 5

(Žiūrėkite brėžinėli)

Matote nupieštą žaidimų kauliuką kubo formos, kuriame yra 1—6 taškai. Jei sudėsite šio kauliuko dviejų kaimyninių taškų skaičius, kiek iš viso gausite skirtingų sumų? Pvz. 3+1=4. (5 taškai).

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Jei vienas šuo uodegą riečia, tai ir kitam reikia.

★

Verčiau galas su išgašiu, negu išgašis be galo. (Seredžius).

★

"Kaip vardas" — "Kiaulių gardas". — "Kaip pavardė?" — "Žila pabarzdė". (Židikai).

★

Pilnas rėtis (sietas) trupinių. (Dangus ir žvaigždės).

★

Kūrėjas, kad ir nesukūręs tobulo veikalo, nėra joks nusikaltėlis. Turime čia įsakmiai pabrėžti, kad kritikos uždavinys atskleisti kūrinių ir jų objektyviai įvertinti. Kadangi yra skirtingų kriterijų, tai ir vertinant kūrinių gali atsirasti skirtingų nuomonių. Vienos vertinimo formulės kritikoje niekada nebuvo ir nebus. Tačiau objektyvus kritikas pastebės ne tik trūkumus, bet ir kūrinių teigiamybes, sugebės atspėti autoriaus užmojus, ištesėjimus ir ne ištesėjimus.

Pranas Naujokaitis